Yahya Kemal
in şiiri
Bugün 3 üncüde

Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 5924

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul. No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı: 24299 - 24290

Perşembe 6 Şubat 1941

YARIN
Öbür dünyadan
Üstad Fazıl Ahmed'in
nefis bir manzumesi

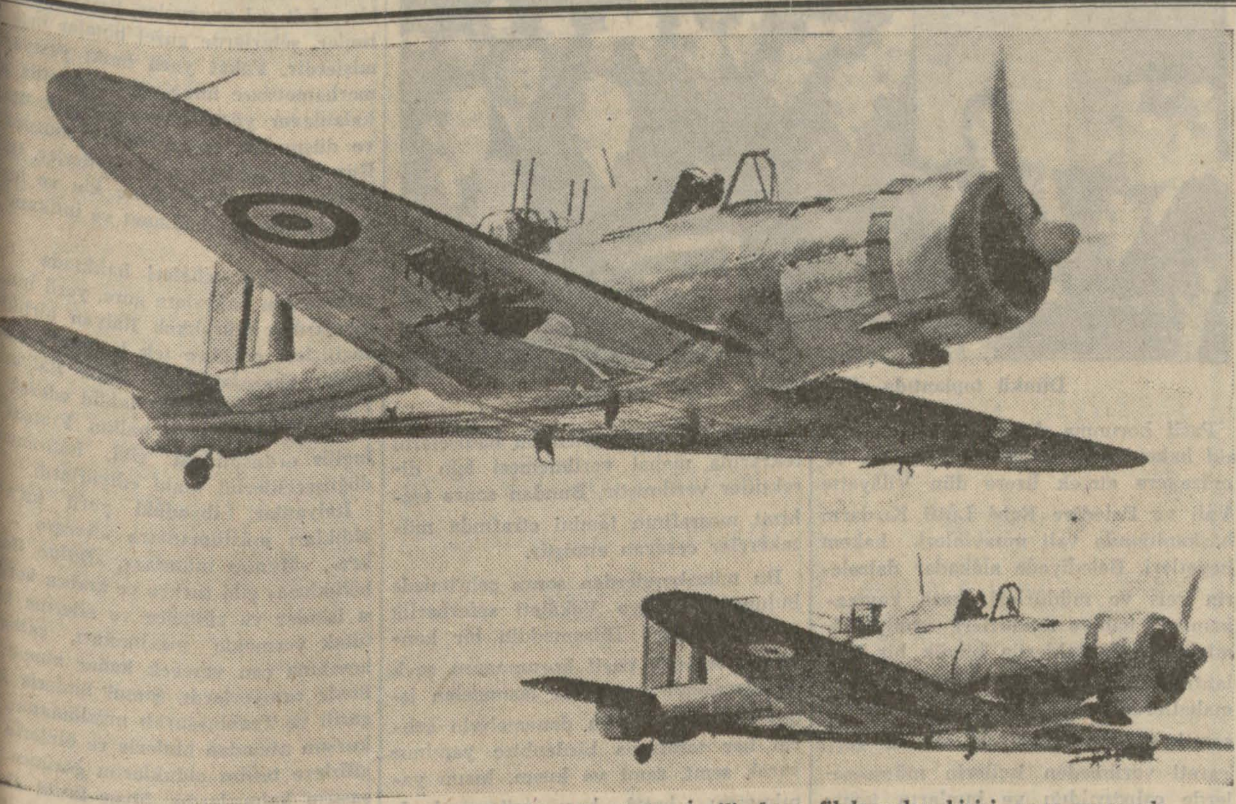
Avrupada ve Afrikada çok büyük muvaffakiyetler kaydeden İngiliz hava filolarından birisi, uçuş esnasında

İTALYANLAR

Son sür'atle Bingaziye kaçıyorlar!

Eritre'de İngilizler Keren şehrine girmek üzere

Afrikada üslerde pek çok İtalyan tayyareleri imha edildi

Kahire 5 (a.a.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Trablus'ta, kıtaatımızın yakından sıkıştırdığı İtalyanlar Bingaziye ric'at hareketlerini çabuklaştırmışlardır. Şimdiye kadar gerilerde kalan 400 kadar İtalyan topladık.

Eritre'de, Keren etrafında hareketlerimiz muvaffakiyetle inkişaf etmektedir. Bu arada Barentu ve Diakundiden şarka

(Arkası sahife 5 sütun 6 da)

Ege'de seylâb

Nehirler taştı, Ödemiş ve Menemen ovaları sular altında kaldı

Bazı köprüler yıkıldı, mezru araziyi seller çiğnedi, nüfus kayıbı yok

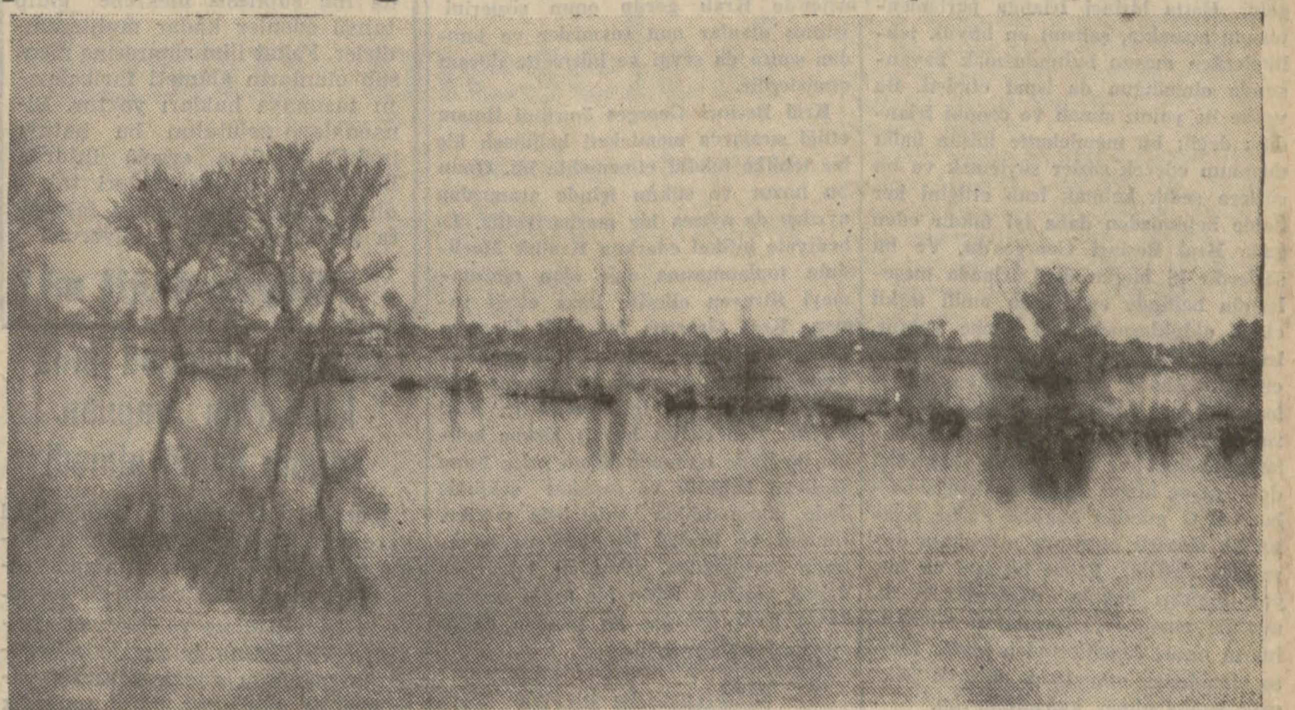
Sular altında kalan Manisa ovasından bir manzara (Yazısı beşinci sahifemizdedir)

Dünya ölçüsünde bir müdafaa

Amerikan hazırlığı bu Yenidünya büyük Cumhuriyetinin hayatında çok büyük ölçülü bir inkılâb hareketinin başlangıcıdır. Dünya nizamının gelişigüzel bozulması teşebbüslerine karşı 130 milyon nüfuslu zengin ve kudretli büyük bir ülke:

— Hayır, bu olamaz!

Diye ayaklanıyor. Bu ülke kendi müdafaasını asla yenilemez bir hadde çıkarmak azmile en kat'î kararını vermiştir.

Şimalî Amerika Birleşik Devletleri Büyük Cumhuriyeti Reisi Mister Ruzvelt'in yardım lâyihaları meclislerde hızlanan adımlarla yürümeğe başladı. Lâyihaların esaslı tadillere uğramaksızın kanun haline geçecekleri anlaşılıyor. Cumhur reisinin bir nutkunda sarahatle serdeylemiş olduğu isteğe hemen harfi harfine uyularak şimali Amerikayı kuvvetli harb malzemeleri için adeta baştanbaşa muazzam bir i m a l â t h a n e haline kalbedecek olan yeni kanunlar mucibi tarihin kaydedeceği en büyük hâdise mahiyet ve ehemmiyetini haizdir. Reis Ruzvelt'in teşebbüsüne yanlış ve sathî bir ifade ile sadece demokrasilere ve bilhassa İngiltereye yardım hareketi denilmektedir. Hakikatte Amerika bir ayaklanma ile kendi millî müdafaasını şimdiye kadar eşi görülmemiş bir dereceye çıkarmak içindir ki bu muazzam faaliyete atılmakta bulunuyor. Demokrasilere ve bilhassa İngiltereye yardım bu büyük plânın yalnız bir kısmını teşkil etmekte, bu da İngiliz müdafaasının Amerika için bir ileri karakol savaşmasından ileri gelmektedir. Avrupa ve bile dünya vaziyetlerinin arzetmeğe başladığı korkunc şekiller önünde Amerika kendisini tehlikede görmüştür. Amerikan hareketi işte bu tehlikeye karşı bir ayaklanmadır.

Amerikayı kim tehdid ediyor? Mihver devletleri kendi maksadlarında Amerikayı asla tehdid fikri bulunmadığını tasrih eylemekte ısrar ediyorlar, ve eğer bütün bu teminata rağmen Amerika kendiki zihniyetinde devam ederek sebebiyet verirse o zaman harbin kıt'alar arasına intikal edeceğini söylüyorlar. Ancak bu teminat Amerikan efkârını hiç ila tatmin etmiyor. Kuvvetler arasındaki muvazenenin bozulması ihtimali Amerikada yalnız filiyatla karşılanabilir ciddî endişeler uyandırmıştır. Amerika her ihtimale karşı koymak için azamî teslâhlanma ihtiyacile harekete geçmiş bulunuyor. Artık bu, bir vakitler olduğu gibi, yalnız Reis Ruzvelt'le onun etrafındaki bazı mahdud kimselerin düşüncesi değildir. Endişe bütün Amerikan efkârını kaplayan bir genişlik kazanmıştır. Lâyihaların istediği tahsisat 28 milyar dolardan fazladır. Amerikanın ilkağızda vücude getirmek istediği kuvvet tertibi en modern motör vesaitile mücehhez bir milyon kişilik bir Amerikan kara ordusu vücude getirmek ve bunu ayni miktarda bir yardımcı teşkilâtla takviye eylemektir. Havacılık kudreti azamî

YUNUS NADİ

[Arkası sahife 5, sütun 2 de]

Örfî idare mahkemesi

Müşteri soyulan bir müesseseyi kapatarak cürüm faillerini muhakemeye başladı

Bir müddet evvel Beyoğlunda İstiklâl caddesindeki Hatay içkili ve sazlı lokantasına gelen müşterilerden birinin, lokanta müstecir ve müstahdemleri tarafından dövülerek üzerinde bulunan paradan 500 lirasının alındığını şikâyet etmesi üzerine hâdiseye el koyan polis ve Müddeiumumilikçe yapılan tahkikat neticesinde, mezkûr paralardan bir kısmı mütecavizler üzerinde bulunarak istirdad edilmişti.

Bu hâdise üzerine Örfî İdare komutanlığında İstanbulda bulunan ve bu çeşid yerlerde örfi idarenin teessüsünden evvel ve sonra vukua gelen ve emniyet ,asayiş ve inzibatı muhil mahiyette görülen bu ve buna mümasil hâdiseler hakkında yapılan tetkikte Hatay içkili lokantasında vukua gelenlerin diğer mahallerdekilerden ziyade nazarı dikkati calib bulunduğu ve vekayiin

[Arkası sahife 5 sütun 7 de]

Büyük bir dostu kaybettik

İngiltere Müstemlekât Nazırı Lord Lloyd vefat etti

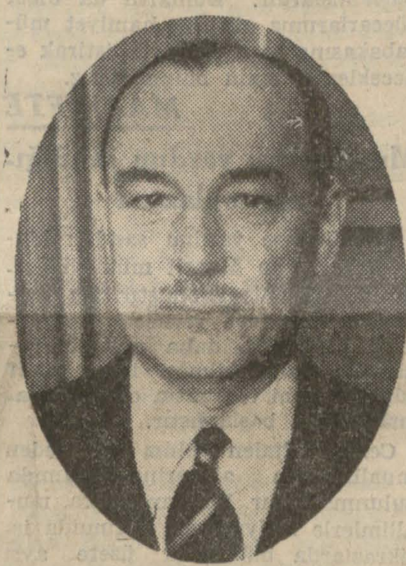
Lord Lloyd

Londra 5 (a.a.) — Müstemleke Nazırı Lord Lloyd vefat etmiştir.

Cenaze merasimi, önümüzdeki cuma günü yapılacaktır.

[Cumhuriyet — Tanınmış bir Türk dostu olan Lord Lloyd 61 yaşında vefat etmiştir. Müstemlekât Nazırı idi ve Lord Halifaks'ın Vaşington sefirliğine tayini üzerine Lordlar Kamarasında hükûmet partisi liderliğine de seçilmiş, fakat son haftalarda geçirdiği hastalık dolayısile

[Arkası sahife 5 sütun 5 te]

NİHAYET

Laval Vişi kabinesine giriyor!

Fakat Mareşalın siyasetini değiştirmiyeceği ve filoyu vermiyeceği umuluyor

Laval

ANKARA
Radyo Gazetesi

«Pariste çıkan Nouvaux Temp gazetesi Vişi hükûmetine karşı hücumlarına devam ediyor. Pariste kurulan yeni Fransız partisi de Paris gazetelerile birlikte Laval'in Vişi kabinesine alınmasında ısrar ediyor. Alınan mütemmim malûmata nazaran, Almanlar bilhassa Vişi hükûmetinin intizar politikasından müştekidirler ve bu hükûmetin derhal vaziyet almasını istiyorlar.

[Arkası sahife 5 sütun 2 de]

Türk siyaseti hâdiselerin fevkindedir

Bir Yugoslav gazetesi diyor ki:

"Türkiye harbe karışmak istemiyor ve onun büyük devletlerle münasebatında ihtilâtlar çıkmaz,,

Belgrad 5 (a.a.) — Politika gazetesi, Moskova ile Ankara arasında gizli anlaşmalar bulunduğu hakkındaki haberleri tekzib eden Tass ajansının tebliğini mevzuu bahsederek diyor ki:

«Türkiye harbe karışmak istemiyor. Türkiyenin büyük devletlerle münasebetlerinin mahiyeti öyledir ki, ortaya ihtilâtlar çıkamaz, bilâkis Türkiye bütün ihtilâtların ve harbin dışında kalmak ve büyük devletlerle tabii ve dostluk münasebetleri idame etmek için bütün kuvvetile çalışmaktadır.»

Geçen hafta müttefiklerin gemi zayiatı az oldu

Londra 5 (a.a.) — 26/27 sonkânun gecesi nihayet bulan hafta içinde yedinci defadır ki, birbirini takiben ticaret gemileri zayiatı haftalık vasatiden aşağı olmuştur. Hatta mezkûr haftanın zayiatı, «iyi haftalar» denilen evvelki yedi haftanın vasatisinden de aşağıdır.

İngiliz filoları Dusseldorf'u bombaladılar

İstilâ üsleri de gündüz taarruzuna uğradı

Londra 5 (a.a.) — Hava Nezaretinin tebliği:

İngiliz hava kuvvetleri, dün gece, düşmana karşı hücumlarına geçen 15 gün esnasındakilerden daha geniş bir mıntakada ve daha büyük bir nisbet dahilinde yeniden başlamıştır. Bulutlar, şayanı memnuniyet olarak tavsif edilebilecek

[Arkası sahife 5 sütun 3 te]

İngiltere Uzakşarkta da ayaklandı

«Japonya; mihvere girmenin ne demek olduğunu öğrenecek»

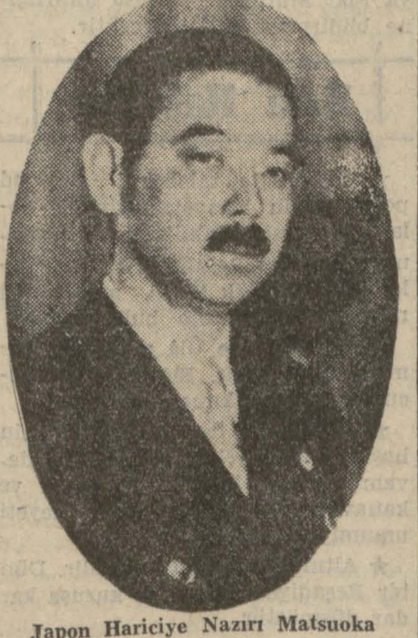
Japon Hariciye Nazırı Matsuoka

Londra 5 (a.a.) — İngilterenin Uzakşark ile Singapurdaki müdafaa teşkilâtı tamamen hava Mareşali Robert Brooke Popham'ın emrine verilmiştir. Bu teşkilâtı bu veçhile elinde toplamış olan Mareşal, umumî karargâhını Singapurda vücude getirmiştir. İngiliz Malezyası ile Birmanya ve Hongkongdaki bütün İngiliz karar ve hava kuvvetleri, bu suretle ilk defa olarak tek bir kumanda altında cemedilmiş bulunuyor.

[Arkası sahife 5, sütun 1 de]

YUGOSLAVYA

Almanyanın, ordu geçirmeğe müsaade talebini reddetti!

Şimdi ayni tazyik Bulgaristana yapılmaktadır

Londra 5 (a.a.) — Almanyanın Yugoslavya topraklarından kıt'alarını geçirmek için yaptığı talebi Yugoslavya hükûmetinin reddettiğini ve kendi toprağına karşı ecnebi bir devlet tarafından yapılacak her türlü cebir hareketine Yugoslav ordusunun karşı duracağını bildirdiğini Londraya gelen bir rapor teyid eylemektedir. Bu rapor, Balkan hâdiselerini yakından takib edenler üzerinde derin bir tesir yapmıştır.

Diğer taraftan Times gazetesinin Sofya muhabiri de şu haberi vermektedir:

«Şimdi Almanya tazyikini Bulgaristan üzerine yapmaktadır. Öyleye benziyor ki, Tuna boyunca tahaşşüd etmiş olan Alman ordusu Bulgar topraklarından geçmek emrini al-

[Arkası sahife 5 sütun 7 de]

Bugün
Lisan meselesi
Yazan:
Ziyaeddin Fahri
Üçüncü sahifemizde

Sovyetlerin Karadeniz donanması

Bahriye komiserinin huzurile manevra yaptı

Moskova 5 (a.a.) — Tas ajansı bildiriyor:

Bahriye halk komiseri Amiral Kuznetsov, Karadeniz filosu gemilerini ziyaret etmiş, gemilerde kış ekzersizlerine iştirak eylemiş ve filo hazırlıklarının müstakbel takviyesi hakkında muhtelif emirler vermiştir.

Halk komiserinin bandırasını taşıyan «Paris Komünü» saffı harb gemisinin idaresinde, kış fırtınaları şeraiti altında, gemiler, grup halinde bir antrenman seyri yapmışlardır.

Bahriye halk komiseri, «Paris Komünü» kumandanına, bütün sene her türlü şerait altında seyrin hususî ehemmiyetini tebarüz ettirmiştir. Amiral Kuznetsov, harekât esnasında gösterilen mükemmel faaliyetten dolayı saffı harb gemisi mürettebatına teşekkür etmiştir.

Bahriye halk komiseri, başka gemileri de ziyaret etmiş ve kumandanlarla görüşmelerde bulunmuştur.

Willkie Londradan ayrıldı

Londra 5 (a.a.) — Lizbon yolu ile Amerikaya gitmek üzere Willkie bugün İngilterenin garbında bulunan bir hava limanından hareketi esnasında demiştir ki:

«— Hürriyet için giriştiği savaşta İngiltereye yardım etmek için Amerikada elimden geleni muhakkak surette yapacağım. İngiliz milleti mükemmel bir cesaret göstermiştir. Ayni cesareti göstermeğe devam ediniz.»

SİHİRBAZ
Meşhur muharrir
Somerset Maugham
ın
En meraklı, en cazib eseri
Çeviren: Hamdi Varoğlu

Dost Yunanistanın kaybettiği Başvekil M. Metaksasın cenaze merasiminden bir intıba

Birkaç söz

Devlet ve aile

Aile tarihinin tekâmülü gösteriyor ki, bu müessese, başlangıcda bugüne nispetle çok büyük ve müstakil bir topluluk iken, devlet otoritesinin büyümesile yavaş yavaş küçülmüş, mana ve mahiyetini değiştirerek şimdiki şeklini almıştır. Bugün aile, eski zamanda olduğu gibi bir takım (hak) ların üzerine kurulmuş oturmuyor, bilâkis, ağır (vazife) yüklerini sırtında taşımak mecburiyetinde bulunuyor. Bu vazifelerin en mühimmi, cemiyete evlâd yetiştirmektir. Gerek evlenmeye dair, gerek mirasa dair son elli senelik mevzuatı tetkik edersek, netice itibarile, aile müessesesinin devlet elinde gitgide yalnız bu fonksyona doğru teşkilâtlandırılmakta olduğunu görürüz.

Millî varlığın özünü ve devletin hakimiyetini vatandaşlar meydana getirir. Vatandaşları ise, bu işleri başaracak bir şekilde devlete hazırlamak vazifesi ailenin sırtına yükletilmiştir.

İmdi, mademki hal böyledir, bu vazifeyi başarmak hususunda devletin aileye elden gelen yardımı esirgememesi şart değil midir?

Meselâ, çok çocuklu aileler, millete ve devlete karşı vazifelerini en iyi bir şekilde yaptıklarına göre, bunlarla az çocuklu veya hiç çocuksuz aileler arasında bir fark gözetmemek, gerek hak ve adalet, gerek nüfus siyaseti bakımından yanlış bir hareket olmaz mı?

Halbuki biz, bir taraftan bu yeni telâkkileri hazmetmiş görünür, bir taraftan da mütemadiyen «Çoğalalım, çoğalalım!» diye bağırırken, maalesef pratik sahada bir adım olsun ileriye doğru yürümeyi düşünemiyoruz.

Geç kalmadan kımıldanmak için ne yapsak acaba?

N.

Büyük Muasırlar

Yazan: W. Churchill

İngiltere Başvekili

18

Kral Georges

O, millî birliği kurarak aramızdan ayrıldı

Ömrünü itmam ettiği sıralarda artık memleketi belli başlı hiç bir tehlike tehdid etmiyordu

Kral Beşinci Georges'un bu mesaisi, bütün temelleri bir kanunuesasiye dayanan öyle bir millî birliğin kurulmasına yardım etmişti ki; bu birlik bütün dünyanın hayretini mucib oluyordu. Böyle bir istihale ve tekâmüle ulaşmak, kolaylıkla bir asır sürebilirdi. Ve belki de aradaki zaman zarfında millî ve hayatî an'anelerimizi kökünden sarsabilirdi. Fakat bunu Kral, saltanatı esnasında başarmış oldu ve bütün bu zaman zarfında şahsı etrafına yalnız bütün bir milletin değil, yabancı memleketler halkının da sevgi ve hürmetini toplayabildi.

Kralın, hayatî işler arasında telâkki ettiği bir İrlanda meselesi de vardı. Fakat onun eli bu işin de hallinde uğurlu geldi. Hatta birinci İrlanda parlamentosunu açmakla, şahsını en büyük tehlikelerden masun bulundurmak kaygusunda olmadığını da ispat etmişti. Bu vesile ile yalnız şimalî ve cenubî İrlandayı değil; bu memlekette bütün halkı memnun edecek sözler söylemek ve bu sözlere sadık kalmak icab ettiğini her halde hepimizden daha iyi takdir eden gene Kral Beşinci Georges'du. Ve bu sözlerdir ki bugün dahi İrlanda meselesinin hallinde en büyük amili teşkil etmiş olduklarında asla şüphe yoktur. İrlanda ile muahede tasdik edildiğinin ertesi sabahı idi ki Kral İrlanda Nazırlarını saraya çağırarak onlarla birlikte resimler aldırmış ve bundan böyle onların faaliyet ve icraatlarile doğrudan doğruya ve bizzat alâkadar olmağa başlamıştı. O günden bugüne kadar Kralın bu siyaseti etrafında münakaşa durulmuş değildir. Fakat bu işte en büyük inkisarı hayale uğrayanların da mezkûr muahedeyi imzalayan İrlandalıların bizazt kendilerinden başka kimse olmadığına muhakkak nazarile bakmak yanlış olmaz kanaatindeyim.

Kralın en ziyade tenkide uğrayan siyasî hareketi 1931 malî ve iktısadî buhranı esnasındaki kararlarıdır. Bu kararlarında, Kral elbette ki şahsi prestijini kullanmış; ve memleketi lüzumsuz ve sebebsiz bir iflâstan kurtarmıştı. Fakat bu işte de mevcud kanunlar ve müdevvenatın ilerisine geçmemiş, icraatın Başvekil tarafından yapılması ve tatbik olunması hususunu asla ihmal etmemişti. Başvekil ve Nazırlar tarafından ileri sürülen fikirler ve mütalealar Kral tarafından tasvib olunmadığı zamanlarda dahi Kral bu mütalea ve müşaverelere sadık kalmış, kendi fikirlerini değil, Nazırlarının nasihatlerini tutmuştur.

Millî hükûmetin teşkili ve halktan gördüğü sonsuz muzaheret ve muhabbet İngilterede öyle bir devir açmıştır ki bu devirde yalnız emsalsiz bir iktisadî ve malî inkişaf ve kalkınma müşahede olunmakla kalmamış, aynı zamanda siyasî sükûn da memlekete tamamen iade ve temin olunmuştu. Bu devrede gerek halka, gerekse memlekete hiç bir zaman kavuşmadığı mikyasta bir refah temin olunmuştu. Öyle ki dört sene sonra intihabat yenilendiği zaman, halk gene aynı siyaset ve aynı idarenin devamını candan istemiş ve muvaffak dahi olmuştu.

İşte böylece Kral Beşinci Georges bütün idaresi esnasında tam dilediği şekli, millet ve hükûmetin ayrılmaz birlik ve bütünlüğünde tecelli ettirmek gibi bir mazhariyete nail olmuş bulunuyordu.

Memleketi birleşmiş ve tam bir huzur ve sükûn içinde çalışır görmek büyük memleket adamlarının en büyük emellerinin tahakkukuna bir miyardır. Ve bu muvaffakiyetin İngiltere için en mühlik ve dağdağalı seneler zarfında, harbi takib eden keşmekeş içinde başarılmış olması da ayrıca ve gene başlıbaşına bir başarı idi. Bu mücadeleden, dominyonlardan hiç bir cüz, ve bir karış toprak kaybedilmeden çıkılmış, dominyonlar istiklâl kazanmakla anavatana olan bağlılıklarından en ufak bir zerre dahi kaybetmemişlerdi.

Hürriyet ve hak müsavatı ve bütün tebaanın bu hürriyet ve haklarından hududsuz istifadeleri gibi bir başarı ne kadar büyük telâkki edilse azdır. Yakın bir mazide birçoklarınca, sadece bir remiz, bir sembol telâkki edilen Krallığın; memlekette ve millî vahdette ne büyük bir rol oynadığını ve bu rolün memleket ve millet mikyasında ne büyük feyizler doğurduğunu ispat sadedinde Kral Beşinci Georges'un mesaisi sitayişle anılmağa lâyıktır. Çünkü bu makam İngiliz milletleri birliğinde hakikî bir varlık ve kudret olduğunu bilfiil ispat etmiştir. Bilhassa dominyonlara verilen vâsi haklar ve salâhiyetler, Kralı onların Başvekil ve Nazırlarile doğrudan doğruya temasa getirmiş ve böylece faydalı bir müessese olduğuna dair beslenen kanaat umumileşmiştir.

Kral Beşinci Georges saltanatı esnasında İngilizlerin örf ve âdetlerinden ve hatta mizaclarından bazı fedakârlıklar yaptıklarını ve bu yandan bazı değişiklikler olduğunu bizzat müşahede etmiştir. Kadınlar onun zamanında tam siyasi haklara malik olmuşlardır. Şimdi ise bu hak ve salâhiyetlerini kullanmaktadırlar. Meşhur İngiliz atlarının yerine bütün manasile motörize bir İngiltere vücud bulmuştur. Diğer taraftan her sınıfın serveti ve sâmânı, istirahati ve sıhhati düzelmiş ve artmıştır. Bu artış adeta gözleri kamaştırıcı dereceyi bulmuştur. Cinayet, kavga ve döğüş, sarhoşluk ve içki istihlâki son derece azalmıştır. Öyle ki İngiliz halkı daha nazik ve daha derlitoplu bir kavim halini almıştır. Matbuat tam bir serbesti içinde memlekete ve Krala sadakatle hâdim olmakta berdevamdır. Radyo vasıtasile Kral bütün tebaasına aynı zamanda sesini duyurmak itiyadındadır. Öyle ki bir harabezardan yeniden bir gülistan vücud bulmuştur. denebilir.

«Kral Georges»un idaresi intizam, ahenk ve muvazene bakımından emsalsiz olmuştur. Gümüş Jubilee İmparatorluğunun en ücra köşelerinden gelen binlerce mümessil için memleketi, milleti ve Kralı yakından tanımak fırsatını bahşetmekle büyük bir hâdise teşkil etmiştir. Vestminister'de Kralı görüp onun sözlerini işitmiş olanlar onu sevmişler ve bundan sonra da sevgi ve hürmette devam etmişlerdir.

Kral Beşinci Georges ömrünü itmam ettiği sıralarda memleketi bellibaşlı hiç bir tehlike tehdid etmemekte idi. Onun bu huzur ve sükûn içinde aramızdan ayrılışı da ayrıca bir mazhariyettir. Ebediyete intikal ederken Krallık Meclisinin toplanmasına dair olan emirnameyi titreyen ellerile imza ettiği zaman, Kral Georges bu fanî dünyaya gözlerini sevdikleri arasında kapamıştır. Ölümü bütün insanlık ve tebaası için de büyük bir yas teşkil etmiştir. Kral Beşinci Georges'un hayatı birkaç kelime ile ifade olunmak lâzım gelse bunu vazifeye bağlılık ve sadakat şeklinde ifade olunmaklıkta asla beis yoktur. Umumî ve hususî işlerinde ve hayatında yorulmadan, yılmadan, bıkmadan daima vazifeye derin bir aşkla merbut kalan Kral Georges bu yandan bütün cihana bir nümunedir.

Meyhanede kavga

Beyoğlunda Büyük Hendek caddesi 49 numarada şarabcılık yapan Menahimin dükkânına Marko ve Avram adında iki kişi gelmiştir.

Menahim bunların sarhoş olduğunu görerek birer bardaktan fazla şarab vermek istememiştir. bu yüzden Menahimle iki müşteri arasında kavga çıkmış ve bunlardan Marko çakısını çekerek Menahimi yaralamıştır. Bu sırada Menahim de Markoyu yumrukla gözünden yaralamıştır.

Yaralılar tedavi altına alınmış hâdise etrafında tahkikata başlanmıştır.

Vesaiti nakliye kazaları

Edirnekapı - Cihangir hattında işliyen 3143 numaralı Mahmudun idaresindeki otobüs, gece Saraçhaneden Edirnekapıya hareket ederken Hazım adında bir sarhoş otobüse binmek istemiş, fakat muvazenesini kaybederek düşmüş, başından ağırca yaralanmıştır.

★ Davudpaşada Hacı İlyas mahallesinde oturan Cemalin kızı 7 yaşlarında Neriman, Samatya tram vay caddesinden geçerken Cemilin idaresindeki 4125 numaralı kamyonun sadmesine maruz kalarak başından yaralanmış, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

★ Mecidiyeköyünde oturan Süleyman isminde biri, Şişliye gelirken, karşı taraftan gelen bir kamyonun altında ezilmiştir. Ağır yaralı olarak Beyoğlu Belediye hastanesine kaldırılmıştır.

Millî Piyango keşidesi

Eminönü Halkevinden:

Millî Piyangonun 5 inci tertib birinci çekilişi 7/2/941 cuma günü saat 17,30 da Evimiz salonunda yapılacaktır.

Bu keşidede bulunmak istiyenlerin giriş kartını büromuzdan almaları rica olunur.

Doğru değil mi?

Talebe kasketleri

Mekteblilik muhakkak ki bir şereftir. Tahsil çağında bulunan Türk gençlerinden ekserisinin bu şerefle iftihar ettiklerine ve gurur duyduklarına şüphe yoktur. Kendini bilmez küçük bir zümrenin talebenin haysiyetini rencide edecek bir takım hareketlerde bulunmaları üzerine Maarif Vekâleti son zamanlarda çok musib bazı kararlar verdi. Bunlardan biri de mekteblere gelirken, sokakta gezerken, her hangi bir yere girerken talebenin kasketinin mutlaka başında bulunması esasıdır. Hattâ Vekâlet bu emrin lâyıkile tatbikı hususunda bir müeyyide olmak üzere nakliye vasıtaları idarelerine elinde pasosu dahi olsa başında kasketi bulunmıyan talebeye tenzilâtlı bilet kesilmemesini bildirmiştir. Son hafta zarfınad da mekteb idareleri kasketsiz gelen talebeyi mektebe kabul etmemeğe başlamışlardır.

Yalnız talebeye şeref ve haysiyetinin yüksekliği ve onu temsil eden kasketinin kıymeti bu şekilde anlatılmak ve telkin edilmek istenirken o kasketlerin mekteblilikle hiç alâkası olmıyan kimselerin başında bulunmasına da cezrî bir şekilde mâni olmak icab eder. Hepimiz çarşı ve pazarlarda, meydanlarda, sokaklarda muhtelif san'at ve mesleklerde çalışan küçük, büyük bir çok insanların talebe kasketleri giydiklerini görüyoruz. O mesleklerde çalışanlar da hiç şüphesiz mektebe gidip tahsil edenler kadar muhteremdirler. Fakat ilim zümresine mensub olanların alâmeti farikalarını taşımaya hakları yoktur. Binaenaleyh zabıtanın bu hatayı irtikâb edenlere evvelâ ihtarda bulunması, dinlemedikleri takdirde haklarında kanunî takibata girişmesi lâzımdır, diyoruz,

Doğru değil mi?

Dahiliye Vekâleti bina kiralarına yapılan zammı kabul etmedi

İstanbul Belediyesi kazalardaki yardımcı itfaiye ekiplerinin malzeme ve teçhizatını tamamlamak üzere bina vergilerine yüzde bir nispetinde zam yapmış ve keyfiyeti Dahiliye Vekâletine bildirmişti. Vekâlet bu zammın ancak kanunla yapılacağını bildirerek bunu muvafık görmemiştir. Şimdiye kadar toplanmış olan 20,000 lira bina sahiblerinin vergilerine mahsub edilecektir.

Halkın ehemmiyetle nazarı dikkatine

Fiat Murakabe bürosu, millî korunma kanunu mucibince, her ticari müessesenin 100 kuruşluk ve daha fazla satış mukabilinde fatura vermek mecburiyetinde bulunduğunu, halkın gözü önüne koymağa karar vermiştir. Taleb vukuunda fatura vermekten istinkâf eden bir esnaf veya tacir, millî korunma kanununa muhalif hareket etmiş olacaktır. Halkın, bu gibileri telefonla derhal Ticaret Vekâleti Başmüfettişlik veya Fiat Murakabe bürosu âmirliğine bildirmesi kâfi gelecektir.

Kısa Haberler

★ Üniversite talebeleri Beyazıd postanesinin kifayetsizliğinden dolayı Üniversite dahilinde bir postane açılmasını Rektörlükten istemişlerdir. Rektörlük Posta müdürlüğü nezdinde teşebbüste bulunmuştur.

★ Süleymaniye Ûlâ medresesi tamir edilmektedir. Burada ufak çocuklar için bir kireş açılacaktır.

★ İthalât ve ihracat birliklerinin heyeti umumiyeleri yapılmakta devam etmektedir. Dün de çuval ve kanaviçe ithalât birliğinin heyeti umumiyesi yapılmıştır.

★ Altın fiatları düşmektedir. Dün bir Reşadiye altını 2310 kuruşa kadar düşmüştür.

★ Sultanhamamında 2 - 3 numarada manifaturacı Hayım Abradaya patiskaya konulmuş olan fiattan fazla fiat istiyerek satarken cürmü meşhud yapılmış ve dün Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmiştir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Zengin dilenciler

Para ve 4 ev sahibi 3 dilenci yakalandı

Dün şehrin muhtelif semtlerinde üç zengin dilenci yakalanmıştır. Beyoğlunda yakalanan Mesrubun üzerinde 40 lira çıkmıştır. Beşiktaşta yakalanan Arif adında diğer bir dilencinin cebinde de 58 lira bulunmuştur. Bu paraların iki lirası bozuk para, mütebakisi on ve beş liralık yeni banknotlardan mürekkebdir. Dilencilerin bu paraları istif için hazırlamış oldukları tespit edilmiştir.

Üsküdarda yakalanan Abdullah kızı Fatma adında ihtiyar bir dilencinin de muhtelif semtlerde dört tane evi olduğu anlaşılmıştır.

Fatma, dilendiği kimseleri kendine acındırmak için karşılarında gözyaşı dökmekle maruftur. Böyle ağlayarak, sızlayarak uzun senelerdenberi dilenmekle biriktirdiği paralarla dört ev satın alan Fatma, bu kârlı mesleği, irad sahibi olduktan sonra da bırakmamıştır.

Dilencilerin üçü de haklarında tanzim edilen evrakla adliyeye verilmişlerdir.

MÜTEFERRİK

Havagazi tehlikesine karşı

Vilâyetin yaptığı bir tebligatla havagazi kumpanyaları her aybaşında havagazi borularının normal olduğuna ve tehlike eseri bulunmadığına dair Belediyeye bir rapor vermeğe mecbur tutulmuşlardır. Bu raporlardan sonra vukua gelecek kazalardan mezkûr şirketler mes'ul tutulacaklardır.

Tüccarlarımızın Hava kurumuna yardımları

Hamiyetli vatandaşlarımızın Hava Kurumuna teberruları günden güne artmaktadır. Manifatura, kazmir, iplik ve tülbend tüccarları yüz elli bin lirayı tecavüz eden taahhüd ve teberrularını tamamen Hava Kurumu şubesine teslim etmişlerdir.

Şimdi de İstanbul Vilâyet merkezinde teşekkül eden yardım komitesi azaları faaliyetlerine devamla eczane, ecza depoları ve alâtı cerrahiye müesseseleri sahibleri, kereset ve yapağı tüccarları birlikle rile temas ederek Hava Kurumuna yardımlarının derecesini tespite başlamışlardır. Bunların da diğer tüccarlarımız gibi bu hamiyet müsabakasına ayni derecede iştirak edeceklerine emin bulunuyoruz.

MAARİFTE

Muallimlere yardım sandığının toplantısı

Muallimlere yardım sandığı idare heyeti dün Maarif müdürlüğünde bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıda kongreye verilecek rapor larla cemiyetin daha müsmir faaliyette bulunabilmesi için teklif edilecek yeni teşkilâtın esasları hazırlanmağa başlamıştır.

Cemiyet halen yalnız vefat eden muallimlerin ailelerine yardımda bulunmaktadır. Bundan başka, muallimlerle ihtiyacları vukuunda istikrazlarda bulunmak üzere ayrı bir proje yapılmaktadır.

Mekteblerde havacılık

Mekteb talebelerinin havacılığa karşı alâkalarını arttırmak maksadile Halkevlerinde Hava Kurumu tarafından seri halinde konferanslar tertib edilmiş, ilk konferans da Eminönü Halkevinde verilmişti. Konferanstan istenilen netice alınmadığından bu hususta yeni bir karar verilmiştir. Bu karara göre, mektbelere, havacılık hakkında matbu birer broşür gönderilecek, ehliyetli muallimler sınıflarda talebeye bu broşürün muhtevasına göre malûmat vereceklerdir.

Maarif Şûrasının kararları

Ankarada toplanan Maarif Şûrasında verilen kararlardan bir kısmı tatbik mevkiine konmuş, mütebakisi için de imkânlar teminine çalışılmaktadır.

Maarif Vekâleti, umumî müfettişlerine gönderdiği bir emirde, şimdiye kadar tatbik edilen kararların verdiği neticelerin mahallerinde tetkikile bir rapor halinde bildirilmesini istemiştir. Vekâlet, ders senesi sonunda Şûrayı ikinci defa olarak içtimaa davet edecek, tespit edilen neticeler etrafında izahat vererek icab eden tadilâtı yapacaktır.

Yeni kararlar

Pasif korunma tecrübeleri şehrin muhtelif semtlerinde kısım kısım yapılacak

Dünkü toplantıda alâkadarlara izahat verilirken

Pasif korunma denemesi neticelerine aid hakem heyeti raporlarını tetkik ve müzakere etmek üzere dün Vilâyette Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın başkanlığında vali muavinleri, hakem heyetleri, Belediyede alâkadar dairelerin reis ve müdürleri, kaza kaymakamları, nahiye müdürleri, emniyet âmirlerinin iştiraklerile büyük bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda, bazı mahallerde ve müesseselerde alârm işareti sona ermeden ve tehlike geçti işareti verilmeden işçilerin müesseselerde çalıştırıldığı ve bunların tamamile sığınaklara sevkedilmemiş oldukları, kezalik bazı mahallerde halkın evlere ve sığınaklara sevkinde lâkayd davranıldığı, geceleri bazı yerlerde ışık yandığı beyan edilmiş, muayyen bazı mahallerde vukua gelen bu hâdiselerin tekrarına mahal verilmemesi için direktifler verilmiştir. Bundan sonra teçhizat masrafının temini etrafında müzakereler cereyan etmiştir.

Bu müzakerelerden sonra şehrimizde bulunan Dahiliye Vekâleti seferberlik umum müdürü Hüsameddin bir konferans vererek pasif korunmanın sevk ve idaresinde yapılması lâzımgelen işleri anlatmış ve bu denemelerin şehrin her tarafında birdenbire yapılmıyarak semt, semt ve kısım, kısım yapılmasını, hattâ bazı müesseselerde ayrı, ayrı anî deneme tecrübesi yapılmasını tavsiye etmiştir. İstanbul seferberlik müdüriyeti bu tavsiyeye istinaden bademа, ara, sıra semt denemeleri yapacaktır.

İngiltere ile yapılan anlaşma

Tatbikat için dün gümrüklere emir verildi

İngiltere ile aramızda son defa yapılan mali anlaşmanın tatbikatı için dün alâkadar makamlara ve gümrüklere emir gelmiştir. Yeni anlaşma ile, dünden itibaren İngiltereden serbest dövizle alınmış olan malların ithali muamelesi başlamıştır. Bu anlaşmanın tatbikatında sterlin 530 kuruş hesab edilmekte ve prim farkı kabul olunmaktadır.

Piyasada yeni anlaşmanın tatbikatı büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Fransadan gelen mallar

Fransanın mütarekeyi kabulünden evvel Türk gümrüklerine gelmiş veya yola çıkıp da bilâhare gelmiş olan Fransız mallarının ithaline müsaade edildiği hakkında gümrüklere emir gelmiştir. Bu malların ithaline aid muamele derhal yapılacaktır.

Kefalet mektubları

Osmanlı Bankası, evvelce kaldırdığı kefalet mektublarını dünden itibaren tekrar vermeğe başlamıştır. Bu mektublar akreditif yerine geçtiği için piyasada bir genişleme tevlid etmiştir. Diğer mali müesseselerin de ayni yolu takib edecekleri şüphesiz görülmektedir.

Dünkü ihracat ve ithalât

Dün şehrimizden 280,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu ihracatın en mühim kısmını Almanya ve Mısıra yapılan yaprak tütün ihracatile Bulgaristana yapılan portakal ve İsviçreye sevkolunan arpa tutmaktadır.

Dün Bulgaristandan 155,000 kilo mangal kömürü, Basra yolile, deri, neft ve demir fıçı gelmiştir.

ŞEHİR IŞLERİ

Kömüre zam yapılmıyor

Mangal kömürü satanlar Belediyeye müracaatle Bulgaristanda kömür fiatlarının yükselmesi dolayısile kömür fiatlarına zam için müsaade istemişlerse de Belediye İktısad müdürlüğü buna muvafakat etmemiştir.

Bir namus düşmanı mahkûm oldu

Komşu kızını baştan çıkaran kadın iki sene hapis yatacak

İstanbul birinci Ağırceza mahkemesi, dün bir namusa tecavüz davasını karara bağlamıştır. Muhakeme edilenler, Cahide adlı genc bir kadınla Hakkı ve Sabridir. Cahidenin, Beyazıd civarında oturduğu sırada komşusu Hanifenin kızı Bediayı bir gece misafir olarak evine çağırdığı, gece uyurken Hakkının Bediaya tecavüzünü kolaylaştırdığı sabit olmuştur. Hakkı, beş sene hapse mahkûm edilmiş, yaşı dolayısile cezası iki sene altı aya indirilmiştir. Cahide de iki buçuk seneden yaşı dolayısile beş ayı indirilerek, iki sene bir ay hapse mahkûm olmuştur. Her ikisi de, davacı Bediaya yüz ellişer lira tazminat ödeyeceklerdir. Sabrinin, Cahide gibi tecavüzü kolaylaştırdığı anlaşılamamış, beraeti kararlaştırılmıştır.

Gizli celsede bakılan davanın açık celsede okunan kararındaki esaslı esbabı mucibede, şimdi Yunus adlı bir ahçı ile Beyoğlunda birlikte oturan Cahidenin, o zaman Beyazıdda Sabri ile beraber yaşadığı, Sabrinin arkadaşı olan Hakkıya komşu kızı Bediayı peşkeş çekmeği tasarladığı, bu saf kızcağızı da kendi derecesine indirmeğe çalışarak tuzağa düşürdüğü etraflı olarak anlatılmaktadır. Cahidenin, gece Bedia ile ayni odada yatarken, bir aralık odadan çıkıp kapıyı aralık bırakması, odadaki elektriği yakmayıp sadece sofadaki elektriği yakması ve dışarıdan «gir, gir..» diye Hakkıya seslendiğinin işitilmesi, diğer taraftan işlenen suçu gösterir bazı şeyleri yakması, Bedianın muayene raporu, sübut delilleri arasında sayılmaktadır.

Çamaşır leğeninde haşlanarak ölen çocuk

Bebekte oturan Bürhan isminde altı yaşında bir çocuk, anasının çamaşır yıkamak üzere kaynar su doldurduğu leğene düşmüş, haşlanmıştır. Şişli Çocuk hastanesinde ölmüştür. Adliye hekimi Enver Karan, cesedin defnine ruhsat vermiştir.

Küçük hikâye

Diğerleri gibi bir kadın

Prenses Sadiye, pencerenin yanındaki eski üslûbda bir koltuğa gömülmüş dalgın bakışlarla denizi seyrediyordu. Birbirini kovalayarak hafif çırpıntılarla sahili döğen dalgalar, sade kayaları değil, biraz da onun ruhunu yıkıyor, parlatıyor gibiydi. Her sene kışları şehre inmeği tercih ederken bu yıl «Yeniköy» sırtlarındaki «Mavi köşk» te kalmıştı. Çünkü insanlardan, kalabalıktan bıkmıştı, sükûna ihtiyacı vardı.

Siyah ipek elbisesi içinde bacak bacak üstüne atıp bu hâkimane oturuşuna biri şahid olsa, onu büyük bir zevkle temaşaya lâyık bulabilirdi. Otuz altı yaşında olmasına rağmen kadınlığın esrarlı cazibesi yeşil gözlerinde, siyah saçlarında, beyaz gerdanında bütün kudretile hâkimdi. Bir aralık dizindeki ince uzun ellerinin nihayetlendiği muntazam parmaklarının uclarına bakarak hafifçe mırıldandı:

— Tırnaklarıma böyle fildişi koyusu bir lâk sürmektense onları kızıl renge boyamayı nekadar isterdim. Fakat Ragıb hoşlanmıyor ki..

Ragıb kocasıydı. «İhracat Bankası»nın tahvilât dairesi şefi idi. Yüksekçe bir maaş sahibiydi. Fakat Prenses onun kazancından evin idaresine, kendi üstüne başına para sarfetmesine müsaade etmek şöyle dursun, bilâkis cüzdanına habersizce bolca ceb harclığı yerleştirdiği de olurdu. Zira, Ragıbın yaşı biraz küçüktü ve onunla severek evlenmişti. Genc adam, bir iki sene Prensese tamamile âşık ve sadık bir koca rolünü oynamış, sonra bekârlığında alıştığı hovardalık ve serserilik hayatına tekrar atılmıştı.

Sadiye bu vaziyet karşısında Ragıbla hayatını birleştirmenin çok yanlış bir hareket olduğunu anlamış, fakat evvelce de bir kaç kocaya varıp ayrıldığı için dostları arasında yeni bir dedikodunun alıp yürümesine meydan vermemek gayesile ondan boşanmamaya karar vermişti.

Bir gün yakınları, dostları:

— Prenses, demişlerdi, bu Ragıbın hali ne olacak? Her gece barlarda, çalgılı kahvelerde sabahlayor, yapmadığı rezalet kalmıyor, arada sizin isminiz de kirleniyor.

Sadiye ince kaşlarının yukarıya kalkmalarına sebeb olan ve iki yanağında derin gamzeler yaratan acı bir tebessümle cevab verdi:

— Aramızda anlaştık.. Ragıb da ben de istediğimiz şekilde hareket edeceğiz.. O, maşallah bu hürriyetten çok güzel istifade ediyor.. Fakat ben.. Ben hiç bir şey yapamıyorum.. Ah.. Şu kadınlık izzeti nefsi yok mu?

Niçin bu acı hatıralar zihnine hücum etmişti. Çay zamanı olduğu halde ne söz verdiği yere gitmiş, ne de köşke başkalarını çağırmıştı. Şöyle yalnızca başını dinlemek isterken gene kendisini üzecek düşüncelere kapılmıştı.

***

Artık dalgaları, denizi, karşıki Anadolu sahilini ve kuleli Hıdiv köşkünü seyretmekten bıkmış, etajerden bir kitab almak için koltuktan kalkmıştı. Tam o sırada hizmetçi içeri girdi:

— Prenses hazretleri, dedi, Feriha Işık isminde bir genc kız telefon etti, mutlaka sizinle görüşmek istediğini söyledi, Üniversite talebesindenmiş.. Ne emredersiniz

Sadiye bir an salonun ortasındaki kalın tüylü halının tam göbek yerinde durdu. Başını önüne eğdi. Zihninde bütün hatırlayabildiği isimlere geçid resmi yaptırdı. Hayır, böyle bir tanıdığı yoktu.

— Ne istiyormuş acaba?

— Sordum ama, söylemedi Prenses hazretleri, yalnız, dedi, kendilerinden çok rica ederim, beni geri çevirmesinler.. İskeleden telefon ediyorum, müsaade buyururlarsa on dakika sonra köşkteyim..

Sadiye karar vermişti. Tanımadığı genc kızı kabul edecekti. Hizmetçiye emretti:

— Söyle, buyursun!

Köşedeki antika saate gözucile firarî bir nazar fırlattı, Dört buçuğu on geçiyordu. Demek beşe on kala Feriha Işıkla karşı karşıya olacaktı.

Vakıâ, edebiyata meraklıydı. Genclik ve spor hareketlerile uzaktan meşgul olurdu. Fakat şimdiye kadar böyle kendi muhitinden uzak, yaşıt olmıyan genc kızlarla dostluk peyda etmemişti. Onun için Feriha Işığın, bu hiç tanımadığı kızın ziyaret için bu kışta kıyamette vapurla tâ Yeniköye kadar gelmesine ve sarp tepeyi tırmanmasına sebeb neydi, acaba

Ha evet ,anlayordu. Bu iş, muhakkak Ragıbın başının altından kalkmıştı Fakat, bu defa bir gönül eğlencesi, bir bar artisti, hafifmeşreb bir kadın mevzuubahs değildi. Hiç şüphesiz o patavatsız delikanlı, bu toy genc kıza izdivac vadetmişti. Biraz sonra Feriha Işık heyecandan titriyerek şu kanapeye ilişecek:

— Affedersiniz Prenses, diyecekti, çok küstahca bir harekette bulundum. Sizi sade rahatsız etmekle kalmıyacak, büyük bir fedakârlık yapmanızı da istirham edeceğim.. Biz Ragıbla sevişiyoruz.. Ama, bilseniz nasıl.. O yüksek kalbinizin şefkat ve merhametine iltica ediyorum..

İhtimal, kendisinin kıskanclık sahneleri yapacağını tahmin ediyordu. Buna hükmetmese bile, belki fazla üzüleceğini, mukabil ricalarda, istirhamlarda bulunacağı ümidinde idi.. Ha.. Ha.. Hiç böyle bir şeye imkân var mıydı? Henüz yeni yetişen bir genc kızı kendisine rakib addedebilir miydi? Güzel, zengin, içtimaî mevkii yüksek, izzeti nefsi ve gururu hududsuz bir kadın buna tenezzül eder miydi? Onun için:

— Telâş etme, sakin ol kızım, diyecekti, Ragıb istediği gibi hareket etmekte tamamile serbesttir. Hemen mahkemeye müracaat edelim.. Resmî muameleleri çabuk yaptıralım, ondan sonra ikinizi sonsuz bir saadet temennisile bizzat ben elele veririm.. Hiç korkma, üzülme!

***

Saat tam beşe on vardı. Feriha Işıktan henüz haber yoktu. Genc kız biraz gecikmişti. Şüphesiz dik yokuşu dinlene dinlene çıkıyordu. Peki, yolun nekadar süreceğini pek iyi bilmediği halde niçin «on dakika sonra oradayım!» demişti. Sadiye sinirleniyordu. Sözünde durmıyanlara ötedenberi müthiş kızardı. Kapı açıldı, içeriye hizmetçi girdi:

— Prenses hazretleri, dedi, demin telefon eden Üniversite talebesi geldi, aşağı salona aldım. Siz mi teşrif edeceksiniz? Yoksa buraya çıkarayım mı?

Birden Sadiyenin kalbi çarpmaya, ayakları titremeğe başladı. Yanındaki koltuğun arkalığına dayanmamış olsaydı yere yuvarlanacaktı. Nefes nefese hizmetçiye:

— Biraz dinlensin, sonra ... tir!

Dedi. Kadın kapıyı kapar... yatak odasına koştu. Aynanın ... durdu. Rengi sapsarı olmuştu ... tuvalet masasının üstündeki ... den telâşla ponponu aldı, yüzü ... raladı, sonra rujlarını taze... yavaş salona dönerken kendi...

— Zavallı Sadiye, diye düşündü ... de seni akıllı ve metanetli ... zannederdim, meğer, diğerleri ... kadınmışsın.. Kocan mevzuu ... ca tıpkı ötekilere döndün ... yarışmaya kalktın!.

Adımlarını sıklaştırdı. ... kenarında zayıf vücudlü, ... karakaşlı kargözlü, gri kostüm... bir genc kız ayakta duruyordu ... kün olduğu kadar sevimli ve ... rünmeğe çalışarak:

Otur yavrum! dedi.

Feriha Işık olduğu yerden ... madı. Söze başlamak için ... yor gibiydi. Güçlükle tükürü... tuğu belli idi:

— Prenses hazretleri, dedi, ... rahatsız ettiğimden dolayı büyük ... nızı rica ederim, sizden bir ... istirham etmeğe geldim.. Arka... hafta Taksim kazinosunda Tal... namına bir balo vermek isti... nun tertib heyeti arasında ... lunmanızı rica edebilir miyim?

Nuri ...

HEM NAL ...

Fena sömürge...

İtalyanlar, muhakkak ki ... temlekecidirler; faşistler ... işte, göz boyayan zavallı ... daha beceriksiz oldukları, ... dana çıkıyor. Gerçi, onlar, ... yada, bütün sahil boyunca ... bir asfalt yol yapmışlar, liman... tımlar, şehirlerde güzel binalar ... mişlerdir. Fakat yerli halkı ... merhametsizce imha etmek ... kalanların yüreklerinde sönme... ve düşmanlık duyguları ya... Rüzgâr eken, fırtına biçer, de... bütün müstemlekelerinde kin ... met ektiler, şimdi ihanet ve ... çiyorlar.

Libya muharebeleri hakkı... mütemmim haberlere göre, ... manlardan mürekkeb İtalyan ... İngilizleri görünce tek kurşun ... teslim olmuşlardır. Halbuki ... Fransızlarla İngilizleri taklid ... kere aldıkları yerli halkın ... İngiliz ordusundaki gibi, ... döğüşeceklerini ümid ediyor...

İtalyanlar, Libyadaki yerli ... aldıkları müslümanlara «As... ker», «Muntaz-mümtaz», «B... bölükbaşı» gibi türkçe ve arab... sı isimler ve rütbeler ve eli... tüfek vermekle mazlumları ... hesabına can verecek kadar ... hissiz sanıyorlardı. Şimdi bu ... gazili ve Trablusgarblı müslüm... kurşun atmadan binlerle ve ... gilizlere teslim olduklarını ... şaşırıp kalmışlardır. Mısır ... Kahirede bulunan İtalyan ... bu yerli kıt'alardan şikâyet ... Sünusî şeyhlerinin ikaz ve ... bu askeriler, yarın, İtalyan ... harbederlerse asıl, o zaman ... edeceklerdir. Bugün, silâh ... teslim olan bu adamlar 1911 ... kadar, İtalyanlara karşı ... harbetmişlerdir. Bu mücahid... Türk subaylarının kumanda... lundukları zaman, -bir ... İtalyanlara yıllarca duman ... Büyük Harbde, onları, koca ... garb ve Bingazide bir iki ... mışlardı. Libya mücahidlerini ... İngiliz zabitlerinin kumandası ... larını İtalyanlardan ve İtalya... larında temizlemekten sonsu... duyacaklarına şüphe yoktur. ...

İtalyanların Eritrede, ... yerli askerleri vardır. Hatta ... nın, Habeşlere düşman bazı ... den de gönüllü muharibler ... mişlerdir. Dubat dedikleri ... bu şarki Afrika yerlilerinden ... Bunların arasında en cengâ... Somaliden alınan ücretli ... Osmanlı imparatorluğu bile ... yanlarını bastırmak için Som... dan aylıklı jandarma yazar... man jandarmalar Yemenliler... lardı.

Bugün İtalyanın emrinde, ... kada harbeden yerlilerin de ... yadakiler gibi efendilerine ... ceklerine şüphe yoktur. Çünkü ... müstemlekelerindeki yerli ha... en hasin, en zalim davranan ... devlettir. Bu yüzden İtalyan ... askerleri ve palavracı kara... nerede sıkı bir taarruza ve bir ... yete uğrarlarsa yerli askerler ... harebe etmeden teslim olacak... da zulümden başka bir muam... dikleri efendilerine kurşun ... caklardır. Bunun için de, ... bir zâfına şahid olmaları ve ... korktukları adamların ... çok korkak olduğunu görme... O zaman ,bütün kinleri ve in... guları ayaklanacaktır.

Posta müdürleri ar...

Ankara 5 (Telefonla) ... murakıbı Süreyya Dumlu... Posta, Telgraf müdürlüğü... müdürü Nazif Erendağ K... nuya, Samsun merkez ... Arkan Ordu Posta, Telgraf ... lüğüne nakledildiler.

CUMHURİY...

Nüshası 5 kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için
Senelik	1400 Kr.
Altı aylık	750 »
Üç aylık	400 »
Bir aylık	150 »

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak neşredilsin edilmesin iade ... ziyaından mes'uliyet kabul ...

...ki ga...

...âdise ... saye... mahk... bilhassa ... mek elde... ların biri ... mümkün ... İngiltere, F... ile kurtul... bu gara... de muhal... kü bazı a... göre, ... kuvvet... te uğrattı... inde bıra... reye hücu... olmağa ... ya istedi... Flandres ... ddi hiç b... anlaşılm... niş, Frans... edilmiş v... iyetile ne... tanyanın ... nması ve F... İngiltereyi ... nmış ve İ... kendini ... ir. Netice... giltereyi i... de sulh y... sa Alman... niş, vaziye... abetin bi... isinin lâhi... nsanın ma... rmesini ça... itmek üze... temin e... olmamak i... ansa, İtaly... vurma!» ... rkadan vu... etice ve h... etmedi. İta... ağlûbdur v... iybetmek t... yayı kurta... kurtarmak ... yanın bu ... ğu çare il... Çünkü: ... Almanya, İ... ın arkada... ur Fransa... yor!

...ya, Fransa... anın Nis'in... esair toprak... lamak için ... rdu.

...yaya karşı ... Fransadan, ... İngiltere ta... ayı kurtarm... şüphe yok... dı, Fransayı ... istemesi, ... ur etmek i... ayrı bir ga... kat bu gar... meseleleri ...

...yik tekn...

...ansanın İta... leri Akdeni... okması için ... son tazyik ... sız kabines... etmektir. ... kânunuevvel... ar Vichy ... ye yok ki, ... tesir eder ... de çürütece... de serbest ... eder.

...areşal Peta... ek için La... ağa temayi... at mesele ... akla kalmı... ün vaziyete ... ile işbirliğin... ete geçmek ... k için çalış... u yüzden ... rar girmesi, ... yet alâmeti ... unun Fran... paratorluğu... dikkatle gö... n tazyikı ... nci bir han... bir taraftan ... irken bir ... teşvikile ... de getirilme... ecek bir Fr...

...Niçin, deme... nu kaldırdı... Sen, do... nberi bana ... vrandın. B... yazdığın ... Dudakların ... yret silind... diktan son... ektubu kas... defa bu ... af etmişti... Ona herşe... kaddeme ... ra an sust... ya başladı... Bana ge... ğimi, nasıl ... ğimi tekra... ber şimdiy... k şeylerde ... vrandığımı... mse ile de... şmalar ya... seleler ü... te bunun i... üşündüğüm... il, fakat s... u hakikatı... ahrem şe... ereyim. ... ünkü seni... nsan olduğ...

SON HABERLER

Siyasi İcmal

İki garib tecelli!

Hâdiseleri derinden incelemek sayesinde her garabet zevale mahkûmsa da şimdiki büyük bilhassa iki garib tecellisini kaybetmek elden gelmiyor.

ların birincisini şu şekilde tespit mümkündür:

İngiltere, Fransanın mağlûbiyeti sa- le kurtulmuştur! Garabet, aşikâr. bu garabetin bir hakikati ifade de muhakkaktır.

kü bazı askerî mütehassısların an- a göre, Alman plânı, İngiliz - kuvvetlerini Flandres'da mağ- te uğrattıktan sonra Fransayı ken- linde bırakarak doğrudan doğruya reye hücum etmek, ve İngiltereyi olmağa mecbur ederek bilâhare aya istediği sulhu yüklemekti. Fa- Flandres harbinden sonra Fransa- ddî hiç bir mukavemet göstermi- anlaşılması üzerine Alman plânı niş, Fransaya karşı taarruza de- edilmiş ve bu taarruz Fransanın yetile neticelenmiştir.

manyanın bu şekilde Fransa ile ması ve Fransa ile mütareke yap- İngiltereye, en kıymetli vakti ka- mış ve İngiltere derlenip topla- kendini müdafaa imkânını elde tir. Netice, gayet sarihtir: Alman- giltereyi istilâ edememiş ve Fran- de sulh yapamamıştır.

sa Almanya, esas plânını tatbik niş, vaziyet bambaşka olacakmış! abetin birincisi bu. Ve ikincisi, isinin lâhikasıdır.

nsanın mağlûbiyeti İtalyanın har- mesini çabuklaştırdı. İtalya, har- bitmek üzere olduğuna inanarak n temin edeceği ganimetten mah- olmamak için hemen harbe girdi. ansa, İtalyanın bu hareketini «ar- vurma!» saydı. Fakat İtalyanın rkadan vurma!» hareketi ona hiç etice ve hiç bir muvaffakiyet te- etmedi. İtalyan bugün her saha- ağlûbdur ve bütün imparatorluğu- ybetmek tehlikesile karşılaşmıştır.

yayı kurtarmak, mihverin presti- kurtarmak için bir zarurettir. Ve nyanın bu işi başarmak için baş- ğu çare ikinci bir garabet doğu- Çünkü:

Almanya, İtalyayı kurtarmak için, nın arkadan vurduğu mağlûb ve ur Fransadan yardım temini için yor!

ya, Fransayı daima tehdid ediyor, anın Nis'ini, Korsika'sını, Tunus'u- sair topraklarını isteyor, Fransayı lamak için de harbe girmiş bulu- du.

yaya karşı vaziyeti bu merkezde Fransadan, Fransanın müttefiki İngiltere tarafından mağlûb edilen ayı kurtarmak için imdad bekle- şüphe yok ki bir garabettir. Bu dı, Fransayı tarumar eden Alman- istemesi, ve Fransayı yardıma etmek için her tazyika başvur- ayrı bir garabettir.

kat bu garabetler günün en mü- meseleleri arasındadır.

yik tekniği:

ansanın İtalyayı kurtarması ve İn- eri Akdenizde müşkül bir vaziye- okması için Almanyanın tatbik et- son tazyik tekniği evvelâ Laval'ın, sız kabinesine tekrar girmesini te- etmektir. Mareşal Petain'in geçen kânunuevvelde azlettiği bu adamın ar Vichy kabinesine girmesi, hiç e yok ki, Mareşalın prestiji üzerin- tesir eder ve Fransız hükûmetini de çürütecek bir amilin hükûmet de serbest serbest hareket etmesini in eder.

Mareşal Petain'in, Almanları hoşnud ek için Laval'ı Vichy hükûmetine ağa temayül gösterdiği anlaşılıyor. at mesele yalnız Laval'ı hükûmete akla kalmıyacaktır. Çünkü Laval, ün vaziyete hâkim olmak ve Alman- ile işbirliğini İngiltere aleyhinde ha- ete geçmek derecesinde ileri götür- k için çalışacaktır.

u yüzden Laval'in Visi hükûmetine rar girmesi, Fransa için yeni bir tesli- yet alâmeti sayılabilecektir.

Bunun Fransa dahilinde ve Fransa paratorluğunda yapacağı tesir herhal- dikkatle gözetilecek ve o zaman Al- n tazyikı asıl hedefe varmak için nci bir hamle yapacaktır.

Bir taraftan bu tazyik tekniği tatbik lirken bir taraftan Pariste Almanla- teşvikile bir beşinci kol partisi vü- de getirilmekte ve bu partiye istinad ecek bir Fransız hükûmetinin Pariste kurulacağı ileri sürülmektedir.

Pariste kurulacak bir beşinci kol hükûmeti, Almanların yardımile belki de bütün ana Fransaya söz dinletir. Fakat Akdeniz kıyılarında İngiltere ile komşu olmasına ramak kalmış olan Fransız imparatorluğu ne yapar?

İşte asıl mesele budur. Çünkü İtalyayı kurtarmağa amil olabilecek kuvvetler, asıl Fransadan çok fazla Afrikadadır ve Afrika boyun eğmedikten sonra, İtalyan imparatorluğunu kurtarma yolundaki gayretler beyhudedir. Elhasıl Fransa meselesi ön safta durmakta devam ediyor ve Fransanın vereceği karar ehemmiyetle bekleniyor.

Ömer Rıza DOĞRUL

Köy eğitmen kursları

Yeni açılacak devrelerde 1600 eğitmen yetiştirilecek

Ankara 5 (Telefonla) — Önümüzdeki nisan ayından itibaren altıncı devre köy eğitmenleri yetiştirme kursları açılacaktır. Bu kurslardan Kars (Cilâvuz) 100, Trabzon (Beşikdüzü) 75, Samsun (Lâdik - Akpınar) 75, Kayseri (Pazarüren) 130, Kırklareli (Lüleburgaz - Kirtepe) 65, İzmir (Kızılçullu) 100, Kocaeli (Arifiye) 120, Hatay (Soğuksu) 75, Seyhan (Harıniye) 100, Malatya (Akçadağı) 120, Kastamonu (Göl) 120, Eskişehir (Çifteler) 120, Isparta (Gönen) 100, Antalya (Aksu) 75 ve Balıkesir (Savaştepe) Kursunda da 125 eğitmen yetişecektir.

Avrupada karakış

Fransada soğuk dalgası korku veriyor, İtalyada da feyezan başladı

Vichy 5 (a.a.) «Havas» — Bütün Fransa üzerinde yeniden hüküm süren soğuk dalgası endişelere sebeb olmaktadır. Bu dalga nakliye ve iaşe zorluklarını ve stokları esasen azalmış olan yakacak istihlâkini arttıracaktır.

Paris bölgesinde kar fırtınası birçok telgraf ve telefon direğini devirmiş, demiryolu münakalâtı büyük teahhurlara uğramıştır.

Hasar mühimdir. Dauphine'de birçok münakale yolları kesilmiştir.

Tuna iniyor

Budapeşte 5 (a.a.) — Stefani ajansından:

Dün Meb'usan Meclisinde Tuna nehrinin Budapeştenin cenubundaki tuğyanlarından bahseden Dahiliye Nazırı, vaziyetin salâh bulmuş olduğunu ve yarın su seviyesinin tenezzül etmesinin muhtemel bulunduğunu beyan, ancak Macaristan ovasında vaziyetin endişe uyandırmaktan hâli kalmamakta olduğunu ilâve etmiştir. Kadınları ve çocukları kurtarmak için icab eden bütün tedbirler alınmıştır.

İtalyada Tibre nehri taştı

Roma 5 (a.a.) — Mebzul miktarda yağan yağmurlar dolayısile Tibre nehrinin suları yükselmiştir. Nüfusça telefat yoktur. Sivil fen kıtaatı, suların yükselmesine karşı koymak ve demiryolu münakalâtını idame ettirmek için muktazi tedbirleri almıştır.

İspanyada

Madrid 5 (a.a.) — Stefani ajansından: Fena havalar devam ediyor. Yeniden yağmur ve kar yağmağa başlamıştır. Şimalî Katalonyada hararet derecesi pek ziyade düşüktür. Navarre'ın her tarafında münakalât durmuştur.

Tacikistanda idam edilenler

Moskova 5 (a.a.) «d.n.b» — Tacikistanda Stalinabad şehrinde Sovyet aleyhtarlığı yapan bir hizbe mensub 16 kişi mahkemeye verilmiştir. Bu 16 kişiden bir müşevvikle diğer bazıları ölüm cezasına çarpılmışlardır. Diğer maznunlar 3 seneden 10 seneye kadar hapis cezasile tecziye edilmişlerdir.

20 bin İtalyan esiri cenubî Afrikaya gönderilecek

Londra 5 (a.a.) — Harbiye Nazırı Margesson, Avam Kamarasında Cenubî Afrika hükûmetinin 20 bin İtalyan harb esirini almayı kabul ettiğini bildirmiştir. Bu hususta alınan tedbirlerin çok geçmeden ikmal edileceği ümid edilmektedir.

Kendisine sorulan bir suale cevaben Margesson, İtalyan harb esirlerinin birçoğunun İngilterede ziraat işlerinde kullanılması için yapılan tekliflerin tetkik edilmekte olduğunu söylemiştir.

Tütün satışları

Samsun piyasası da 17 şubatta açılıyor

Ankara 5 (a.a.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Eğe mıntakası tütün piyasası müstahsil için memnuniyetbahş bir şekilde inkişaf ederek sonuna ermek üzeredir. Her sene mutad olduğu üzere Egede satışların büyük bir kısmı yapıldıktan ve vaziyet tevazzuh ettikten sonra Samsun piyasasında dizi dengi piyasası açılmakta ve bu şekilde icablara uygun bir an'ane teessüs etmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla alınan hazırlık tedbirlerinin ikmal edilmiş olduğu gözönünde bulundurularak Samsun piyasasının 17 şubat 1941 tarihine tesadüf eden pazartesi günü açılması kararlaştırılmıştır.

Evvelce Ege piyasası dolayısile tütünlerimizin müsaid satış şartlarına defatle işaret edilmiş ve müstahsil teyakkuza davet edilmişti. Ayni suretle bol ve nefis bir rekolte yetiştirmiş olan Karadeniz müstahsilleri için imkânlar mevcuddur ve malını elinden bir an evvel çıkarmak için isticale hiç sebeb yoktur.

Dünyanın en iyi tütününü yetiştiren bu mıntakanın gayretli ve bilgili çiftçilerine kıymetli mahsullerinin değerini elde edebilmeleri için itidal ve teenni ile hareket etmeleri tavsiye olunur.

Macaristanın yeni Hariciye Nazırı

Budapeşte 5 (a.a.) — Macaristanın Bükreş elçisi Vladislav Badossy Hariciye Nezaretine tayin edilmiştir. Hukuk doktoru olan Bardossy 1890 da doğmuş, 1921 de Hariciyeye intisab etmiştir. 10 senedenberi Bükreşte sefir bulunmakta idi.

Belgradda İngiliz konsolosluğuna bomba atıldı

Belgrad 5 (a.a.) — İngiliz başkonsolosluğunun alt katında bulunan İngiliz okuma salonunda dün bir bomba patlamıştır. Bir kadın ağır surette yaralanmıştır. Bombanın pencerelerden birinden atıldığı zannedilmektedir.

İsveç komünist faaliyetini tahdid ediyor

Stokholm 5 (a.a.) Stefani ajansından: Hükûmet, komünist fırkasının faaliyetini tahdid için şiddetli icraata girişmiştir. Bu fırkanın azaları, başlıca korporatif cemiyetlerden çıkarılacaklardır.

Belçikanın borcu artıyor

Brüksel 5 (a.a.) — Stefani ajansından:

Resmî Ceride, Belçikanın düyunu mütemevvicesinin vaziyetine müteallik malûmatı neşretmektedir. Bu malûmata göre birincikânun nihayetinde 74,393,000,000 franga baliğ olmakta idi. Bu sene içinde düyunu mütemevvicenin 12 milyar artacağı tahmin edilmektedir.

Egede tütün satışları

İzmir 5 (Telefonla) — Tütün mahsulünden elde mevcud ve dağınık son partiler de satılmakta ve bu suretle tütün satışı kapanmaktadır. Hükûmetin aldığı tedbirlerle bu sene mıntakamıza 8 - 10 milyon lira kadar fazla bir para girmiştir.

Gençliğin dileği

Tıb bayramına Millî Şefimizin teşrifi rica edilecek

Martın 14 ünde yapılacak Tıb bayramının kutlulanması için fakülte tarafından bir program hazırlanmaktadır.

Tıb Fakültesi talebeleri Rektörlüğe müracaat ederek, bu tarihî günlerine Reisicumhur Millî Şef İsmet İnönünün şeref vermelerini istemişler; gençliğin, Millî Şeflerine karşı sarsılmaz bağlarını bir kere daha teyide vesile olan bu samimî arzularının Cumhur Reisimize ulaştırılmasını rica etmişlerdir. Rektör Cemil Bilsel, genclere, dileklerini Millî Şefimize bildireceğini vadetmiştir.

«En büyük imtihan günü yaklaşmıştır»

İngiliz Bahriye Nazırı mühim bir nutuk daha söyledi

Londra 5 (a.a.) — Bahriye Nazırı Aleksander bu gün Croydon'da söylediği bir nutukta demiştir ki:

«— En ağır vazifeler, en çetin meşakkatler, cesaretimiz, en büyük imtihanı geçireceği anlarla karşılaşmış bulunuyoruz. Mukavemetiniz ve cesaretiniz daha yüksek noktalara erişmelidir. Teyakkuzumuz, bilenmeli, azmimiz kuvvetlendirilmeli ve gayretimiz bir kat daha artırılmalıdır. Başka türlü emniyet ve zaferimizi elde edemeyiz.

Almanların bize karşı müracaat etmiyecekleri hiç bir hud'a, ne kadar alçakça olursa olsun, kullanmıyacakları hiç bir vasıta yoktur. Tekbaşımıza taarruza karşı koymaklığımız lâzımdır. Ya galebe çalacağız, yahud da mahvolacağız.»

Deniz Ticaret Nazırının sözleri

Londra 5 (a.a.) — Deniz Ticaret Nazırı Cross, Royal Empire Society'nin dünkü toplantısında bir nutuk söyleyerek demiştir ki:

«— Düşmanın büyük gayretler sarfetmiyeceği kabul edilemez. İngiliz İmparatorluğu, düşmanın bütün rüyalarını tahakkuk ettirmesine mâni olan yegâne engeldir. İngiliz ticaret filosu Amerikadan yardım görmeden evvel düşmanın bu engeli yenmesi lâzımdır.

Ancak ithal etmek istediğimiz birçok şeyleri feda ederek, şimdi Mısır harb sahnesinde bulunan erleri, tayyareleri, topları ve tankları nakledebildik. Bu fedakârlıklar mukabilinde elde ettiklerimizi iftiharla görüyoruz.»

Serbest İrlanda tehlikeyi anladı

Dublin 5 (a.a.) — Stefani ajansından: Serbest İrlanda hükûmeti İaşe Nazırı Lemass, bir nutuk irad ederek:

«— Birkaç hafta veya birkaç ay sonra bu harbin buhranına şahid olacağız ve bu hal, milletimiz için en tehlikeli bir devre olacaktır. Âcil bir istilâ tehlikesini atlatalı ancak birkaç ay oluyor» demiştir.

Lemass, çok daha vahim meseleler karşısında kalmak imkânı mevcud olduğunu halka ihtar etmiştir.

Ankara radyosu bugün gündüz neşriyatı yapmıyacak

Ankara 5 (Telefonla) — Etimesud istasyonundaki ârıza yüzünden dün gece radyo neşriyatı uzunca bir fasılaya uğramıştır. Bu fennî ârızanın izalesi için bugün de çalışmalara devam edildi. Bu çalışmalarla alâkalı olmak üzere yarın sabah ve öğle neşriyatı yapılamıyacaktır. Ancak ârızanın öğleye kadar izalesi memul bulunduğundan radyo idaresi her ihtimale karşı öğle üzeri uzun ve kısa dalga postalarından arıza(?) ramalarını dinleyicilerinden rica etmektedir.

Bir İngiliz hava mareşalı Amerikada

Nevyork 5 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor:

Nevyork Herald Tribune gazetesi İngiliz Hava Mareşalı Sir Hugh Dowding'in son günlerde Amerikaya vâsıl olduğunu yazmaktadır.

Kar musikileri

— Varşova 1927 —

Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu,
Bin yıldan uzun bir gecenin sesidir bu,

Bir kuytu manastırda duâlar gibi gamlı...
Yüzlerce ağızdan koro halinde devamlı...

Bir erganun âhengi yayılmakta derinden,
Duydumsa da zevk almadım islav kederinden

Zihnim bu şehirden, bu devirden çok uzakta..
Tanbûrî Cemil Bey çalıyor eski plâkta...

Birdenbire mes'ûdum işitmek hevesiyle,
Gönlüm dolu İstanbulun en özlü sesiyle...

Sandım ki uzaklaştı yağan kar ve karanlık;
Uykumda bütün bir gece körfezdeyim artık.

YAHYA KEMAL

Cemiyet davaları

Lisan meselesi

Türkiyede 11 inci asırdan bugüne kadar türkçecilik hareketinin tarihçesi ve başlıca merhaleleri

— 1 —

Yazan: **Ziyaeddin Fahri**

Son otuz sene içinde türkçe meselesi, üzerinde hayli düşünülen, bir çok münakaşalar yapılan içtimaî bir mesele halini aldı. Bilhassa on senedenberi de lisan müessesesi üzerinde ameliyat yapmağa kadar varan neticeler husule getirdi. Her zümreden, her meslekten okur yazarlar işe karıştı, zaman oldu ki gazetelerin birinci sahifeleri iştikak lâboratuarı manzarasını aldı. Hatta çok defalar lisaniyat, filoloji, fonetik, semantik, teorem, faraziye ilâh... gibi modern, Avrupavari ıstılahlarla dolu, anlaşılması herhalde yüksek bir ihtısasa muhtac olan yazılar, bütün memleket gazetelerinde birden intişar etti. Parlamento müzakerelerinden, kenar kahve dedikodularına, akşam yemeklerinden sonra kurulan aile sohbetlerine kadar tesirini gösteren muazzam ve geniş bir lisancılık hareketi, bazılarını rüyada bile rahat bırakmadı. Bir aralık bu işler için cemiyetler ve kongreler akdolundu. Hatta gazeteler, rüyalarında acayib heceli ıstılahlar bulan mübdilere «Dil Kurumu» isimli cemiyetin İş Bankasındaki sermayesinden yüzer lira dağıtıldığını resmî ajans haberi olarak yazdılar (1). Takriben 1930 da başlıyan ve 1940 sonuna kadar kâh dalgalanarak, kâh sönerek devam eden bu hareket ve faaliyetler, 1941 e girerken kuvvetinden her nedense biraz kaybetmişe benziyor ve bize senelerce fonetik, semantik, teorem... lerden bahseden lisaniyat âlimleri birdenbire sahneden çekilmiş bulunuyor. Şimdi sevişerek, romantik günler geçirdikten sonra evlenen, fakat izdivacın ertesi yılında mahkemeye düşen bir çiftin davasına benzer bir lisaniyat davası karşısındayız. Hatta fakültelerimizden birinde bu davanın muhakemesi bile cereyan etmekte ve bize lisan meselesi hakkında bir musahabe serisi açmak fırsatını vermektedir.

Filhakika geçen hafta intişar eden «Münakaşalarımız» isimli küçük bir kitab, bizi böyle bir muhakeme hâdisesinden haberdar ediyor. Büyük bir enerjinin ve derin ilim heyecanının mahsulü olduğu anlaşılan bu eser, Ankara Dil ve Tarih fakültesi hocalarından Prof. Besim tarafından yazılmış olup işaret ettiğimiz muhakemenin tarihçesini, geçirdiği safhaları anlatıyor. Eser sahibine göre ayni fakülte hocalarından Dr. Tahsin derslerinde, fakültenin kuruluşundan şimdiye kadar Bay Dilmen, Bay Agop, ilâh... Bay Atalay, Bay Onat ve Bay Emre gibi çok değerli lisaniyat âlimlerimiz tarafından yapılan tedrisatla çarpışan bir ahval takib etmektedir. Muharrir pek haklı olarak (Sf. 55 te) şöyle diyor: **«Bir fakülte tasavvur ediniz, onun bir kürsüsünde Türk dilinin büyüklüğünden ve başka dillere temel oluşundan bahsedilir, başka bir kürsüsünde de saçma şeyler ders olarak verilir. Talebe bunun hangisine inanacaktır?.»**

Bu çok yerinde ve tam zamanında sorulmuş olan suali, lisan meselelerini de kadrosu içine alan içtimaiyat ilmi mensubu sıfatile gözönüne almadan evvel, sosyolojik usule tâbi olarak meselenin çok kısa bir tarihçesini çizmeği faydalı görüyoruz.

***

Türkçenin yazı, yazılı edebiyat, kültür ve devlet lisanı olmak hassasının orta Asyadan küçük Asyaya intikal etmediği malûmdur. Bu vakıanın tarihî ve içtimaî sebeblerini bir tarafa bırakarak, bir defa orta Asyadan bugünkü Türkiye topraklarına gelmiş olan türkçenin yeniden yazı, yazılı edebiyat, kültür ve devlet dili oluşunu takib ettiğimiz zaman, Selçukoğulları devrinin bitmesini, Anadolunun muhtelif devrelerinde bir takım beyliklerin kurulmasını beklemek lüzumu karşısında kalırız.

Filhakika türkçenin bugünkü Türkiyede ilk defa Karamanoğulları zamanında resmî dil mevkiine yükseldiği hâdisesine bakılırsa bu yükselişin ayni zamanda yazı, edebiyat ve hars sahasında da tahakkuk ettiğine, bilâhare Osmanoğulları zamanında bu adımın kuvvetlendiğine hükmedilebilir.

Şüphesiz her lisan gibi türkçenin de inkişafı, edebî ve fikrî münasebetlerde kullanılma keyfiyetile alâkadardır. Halbuki şöyle böyle beş asırlık bir zaman içinde türkçe, daha doğrusu bugünkü Türkiyenin o zamanki türkçesi yalnız halk arasında konuşma vasıtası, halkvari edebî tahassüsleri tebliğ aleti olarak kalmıştır: İki yabancı lisan çevresinin işlenmiş edası, ince üslûbu yukarı içtimaî tabakaların teveccüh ve tercihini celbeylemektedir. Yeni işlenmeğe başlayan sade türkçe ile, yabancı lisan çevrelerinin şiddetli tesirine maruz kalan yukarı ve ağdalı türkçe (2) arasında vakit vakit beliren muhalefetler ve tedahüllerle karşılaşıyoruz. İşte içtimaiyat karşısında lisan meselemizin mazisini tenvir ederken bu muhalefetlerin ve tedahüllerin tarihçesine temas lâzımdır.

Büyük Türk şairi Fuzulinin «nazik nazm» için «Türk lâfızları» nı elverişli bulmadığını herkes bilir. Bu telâkki daha evvel Âşık Paşada, «Bu Türkî dili gayet sert dildir» diyen Sarıca Kemal-

[Arkası sahife 4 sütun 4 te]

Hadiseler Arasında — FELEK

Karın ağrısı

Bir sıhhî mevzuu inceleyecek değilim. Bahsetmek istediğim karınağrısı bazı alâimi artık gizlenemiyen İtalyadaki rahatsızlığa kinayedir.

Daha Tobruk ve Derne düşmeden, Agordat ve Barentu alınmadan ve Habeş İmparatoru Haile Selâsie'nin askerleri bir taraftan, cenubî Afrika kuvvetleri, diğer taraftan Habeşistana girmeden evvel İtalyan gazetelerinin kendi halkına hitaben yazdığı azarlamaların edasına bakılırsa orada da iş almış yürümüş ve ateş hakikaten saçağa sarmıştır.

Bir taraftan Ankara radyosunun da haber verdiği gibi İtalyanın sulh yollarını aramakta olduğu rivayetlerinin dolaştığı bu sıralarda İtalyan gazetelerinin kendi karilerini mukavemete davet etmesi Mussolini İtalyası gibi Roma imparatorluğu peşinde dolaşan bir memlekete yakışacak bir «ses» değildi.

Son gelen bir Fransız gazetesi vakayii tahlil ederken İtalyanın Arnavudluk ve Afrikadaki mağlûbiyetlerini gözden geçiriyor.

Bu gazeteye göre:

İtalyan matbuatı müteaddid defalar Libya harekâtını bidayette İngilizlerin akim kalan mahud (Narvik) harekâtına benzetmişken şimdi İngilizlerin Afrika kuvvetleri hakkında hatırı sayılır şu rakamları vermekte imiş:

«Mısırdaki 425,000 asker ve 1500 tayyareden başka Habeşistana karşı Kenyada hazırlanmış 100 bin asker vardır.»

Gene Fransız gazetesi İsviçre askerî mütehassıslarının tahminine istinad ederek İngilizlerin Afrika kuvvetlerini 300 bin olarak kabul ediyor ve İtalyanların bu mubalâğalı tahminini mağlûbiyetlerini mazur göstermeğe matuf bir hareket buluyor.

Bütün bunlar bir tarafa dursun, İtalyanlar Afrikada harıl harıl ve tarihte misli görülmemiş bir şekilde mağlûb olur, Arnavudlukta Yunan ordusu hergün yeni bir muvaffakiyetle ilerlerken bir taraftan da İtalyan ordusunun kahramanlığını takdir için (Duçe) harb meydanlarında yararlık göstermiş olan askerlere tevcih edilmek üzere (Harb yaverliği) diye bir rütbe icad etmiş ve kahramanlara tevzi etmeğe başlamıştır.

Buna mukabil, İtalyan gazetelerinin halka hitaben olan tekdiri alenisi ise -daima Fransız gazetesine göre- şu mealdedir:

«İtalyan halkı pek iyi bilir ki zafer, sebatkâr, mazbut ve itimadı kırılmamış milletlere aiddir ve fazla tenkid, şüphe, hoşnudsuzluk hezimetin en muhakkak amilleridir.

Bu menfi kanaatlerde ancak halkın heyecanlarından, gaflet ve safdilliklerinden istifade etmeğe çalışan kötü yurddaşlar tarafından yapılmaktadır.

Kanun, bu bulanık suda balık avlayanlara karşı tedib ve terhib vasıtalarına maliktir.

Maksadımız her rejimin yüzkarası olan bu küçük ekalliyetle meşgul olmak değildir.

Biz, bilâkis beklenmiyen bir hâdise karşısında kendisini şaşkınlığa kaptıran hüsnüniyet sahibi halk kütlesile meşgul olmak istiyoruz.

Bu gibiler kani olmalıdırlar ki bu iniş çıkışlar, bu harb cilveleri ancak harb işlerile ülfeti olmıyanlar için birer sürpriz teşkil edebilir. Haleti nezide olan düşmandan bir iki sıçrama beklenmelidir.»

(Popolo di Roma) gazetesi ise ayni günde faşizmin dahildeki düşmanlara karşı bir ihtar savuruyor. Bu gazete «renksizler» diye tavsif ettiği bu gibilere:

«Haklı şiddet düşmanları, tabiî hayata avdet taraftarları, soluğu kesikler, zayıf vicdanlılar.... Meş'um kehanetler yapmakta, Roma tebliğlerinin hakikati tamamen söylemediğini ima etmektedirler.»

Dedikten sonra lâfını:

«Açtığı harbin hayatî icablarını tamamen müdrik olan halkımız İtalyan tesmiye edilmeğe hakları olmıyan bu piçlerle karıştırılmamalıdır.»

Bu satırları okuduktan sonra artık İtalyada kuvvei maneviyenin ve harbe karşı halkın ne vaziyette olduğunu tayinde güçlük çekmeyiz.

İşte bunlar birer karınağrısıdır ki; mağlûb memleketlere arız olur!

B. FELEK

Hususî otomobillerin ve bütün taksilerin çalışabilecekleri asılsız

Ankara 5 (Telefonla) — Hususî otomobillerle çalışmıyan taksilerin serbest çalışabileceklerine, benzin tahdidatının istihlâk miktarının tahdidi şekline sokulacağına ve bu yolda bir kararname hazırlanmakta olduğuna dair haberin asılsız olduğunu alâkadarlar söylediler.

San'at mekteblerinde tahsil devreleri

Ankara 5 (Telefonla) — Mıntaka san'at mekteblerinde tahsilin iki devreye aid olması muvafık görülmüştür. İlk üç sınıfı bitirenlerden isteyenlere diploma verilecektir. Son iki sınıflık devrede bilgilerini arttıranlar daha üstün bir işçilik hakkını kazanabileceklerdir.

Zonguldak Amele Birliği bütçesi

Zonguldak 5 (Hususî) — Amele Birliği, sağlık komisyonu ve iş mükellefiyeti tatbik müdürlüğü bütçeleri yapılarak İktısad Vekâletine gönderilmişitr. Bir sene içinde bu üç bütçe ile amele sıhhî, içtimaî ihtiyacları hizmetlerine sarfedilecek olan para tutarı bir milyon liraya yaklaşmaktadır. Doğum ve bakım evleri, yeni dispanser açılmak üzere bütçeye tahsisat konulmuştur.

İzmirde kahve saklıyan bir tüccar tevkif edildi

İzmir 5 (Telefonla) — Mağazalarında mevcud kahveyi gizleyen iki kişinin dükkânındaki kahve musadere, Kasabalı Hayri adliyece tevkif edildi.

«CUMHURİYET» İN EDEBÎ ROMANI : 50

Yazan: Peride Celâl

Niçin, demek ister gibi hayretle kaşını kaldırdı. Devam ettim:

— Sen, dostluğumuzun başlangıcından beri bana karşı çok samimi ve açık davrandın. Bilhassa bu son zamanlarda yazdığın mektublarla...

Dudaklarındaki tebessüm, yüzündeki hayret silindi, durgunlaştı. İstanbula geldikten sonra, kendisinden aldığım mektubu kasdettiğimi anlamış olacaktı. defa bu mektubda sevgisini açıkça itiraf etmişti.

Ona herşeyi anlatmadan evvel bu mukaddeme bana elzem gibi geliyordu. Bira an sustuktan sonra tekrar konuşmaya başladım.

— Bana gelince, dedim, seni nasıl sevdiğimi, nasıl aziz, candan bir dost telâkki ettiğimi tekrara lüzum yok. Bununla beraber şimdiye kadar kendime aid bir çok şeylerde sana karşı oldukça ketum davrandığımı itiraf ederim. Zaten hiç kimse ile de fazla mahrem, samimî konuşmalar yapmış, şahsımı alâkadar eden meseleler üzerinde durmuş değilimdir. İşte bunun içindir ki demin açıkça, yani düşündüğüm gibi konuştum, ışıktan dehşet, fakat senden korkuyorum dedim. Bu hakikattir. İlk defa kendime aid en mahrem şeyleri bir başkasına açmak üzereyim. Çekiniyorum, korkuyorum. Çünkü senin beni en iyi anlayacak bir insan olduğunu bildiğim halde gene de beni dinlerken müstehzi olmandan, için için hareketlerimi tenkid etmenden, hatta utanarak itiraf edeyim. Bana olan alâkanın tesiri altında kalarak beni mahkûm etmenden korkuyorum.

Küçük mavi gözlerinden karanlık bir gölge gelip geçti. Yavaşça içini çekerek:

— Mademki açık konuşuyorsun, ben de açık konuşacağım, dedi, böyle daha iyi. Evvelâ şunu söyliyeyim ki boşuna üzülüyorsun. Seni kıskanc bir âşık gibi dinliyeceğimi, vaziyetini ona göre muhakeme etmeğe kalkacağımı düşünmek manasızlıktır. Beni sevmediğini biliyorum. Mektubda da dediğim gibi beni sevmeyişin hiç bir şeyi değiştirmiş değildir. Çünkü arzularıma, kafama, kalbime «artık yetişir, onu düşünmeyin, istemeyin, sevmeyin!» diyemiyorum ve temeyin, mütevekkil bir insan olduğum için bu tek taraflı sevgi ile iktifa etmesini biliyorum. Seninle herşeye rağmen dost, ahpab kalmak beni teselli ediyor. Şuna da emin ol ki benim aşkım, kinden, öfkeden, hatta nefretten uzak bir sevgidir Sırası geldiği zaman herşeyden tecerrüd edip, gayet bitaraf bir kimse, yalnız bir dost olarak seni dinliyebilirim. Herşeyden evvel bana itimad etmeli, her ne olursa olsun yalnız senin iyiliğini, saadetini istediğimi, bunun için her türlü fedakârlığa hazır olduğumu bilmelisin.

Başımı önüme eğmiştim. Beni seven, bunu açıkça söyliyen bir adama nasıl bir başkasını sevdiğimi, ondan ayrıldığım için böyle bedbaht olduğumu anlatacaktım. Bu insanca bir hareket miydi? Kendisini sevmediğimi ve sevgisine hiçbir zaman mukabele etmiyeceğimi bili yordu. Bununla beraber büyük, iyi bir dosttu; ona herşeyi anlatmakla kalbini kırmış, yaralamış olmıyacak mıydım? Fakat bana teselli, bana yardım edecek başka kim vardı Başka kime derdimi söyler, açılabilirdim.

Başımı kaldırdım. Gözgöze geldik. Hüseynin bir an kararır gibi olan mavi gözleri şimdi aydınlık, dost bir mana içinde parlayorlardı. Dudaklarında hafif bir tebessüm belirmişti. Bu halile onu müşfik, iyi bir anaya benzettim ve birdenbire tereddüdüm dağılır gibi oldu. O, gayet sakin ,heyecansız bir sesle:

— İki arkadaş gibi başbaşa verip konuşacağız, dedi, bana herşeyi olduğu gibi anlat.

Rızanın hayali tekrar gözlerimde canlandı. Zaten bu meş'um mektubu aldığımdanberi bu hayali bir an gözlerimden uzaklaştıramamıştım. Evet, herşeyi anlatmak.. Fakat nasıl başlayacağımı bilmiyordum. Müteredddid, sıkıntılı dudaklarımı ısırdım.

— Çok mustaribsin, diye devam etti. Sabah, seni ilk gördüğüm zaman gözlerine bakar bakmaz meselenin tasavvur ettiğimden çok daha mühim olduğunu zaten anladım. Halbuki yolda başka şey düşünüyordum. Babanı öldürdüklerini iddia ettiğin o meçhul düşmanlardan duyduğun korkunun içinde ilk günlerdeki şiddetin canlanmış olabileceğini, sinirlerinin bozulmuş olduğunu ve beni bunun için çağırdığını tahmin ediyordum. Hatta «belki de vaziyet ciddidir, kızın bütün vehimleri doğru, hayatı tehlikede olabilir..» diye, endişeleniyordum. Fakat, şimdi başka şeyler tahmin ediyorum.

— Keşki ilk tahmin ettiğin gibi olsaydı, diye, mırıldandım.

Arkasına yaslanarak sordu:

— Meseleyi biraz anlatacak mısın?

— Nereden başlayacağımı bilmiyorum ki..

— Ben sana yardım edeyim. İkinci tahminim şu: Birini seviyorsun?

Heyecan içinde ürpererek söz söylemekten âciz, yalnız başımı «evet» demek ister gibi eğdim.

Aramızda uzun bir sükût oldu. Ayaklarımın ucuna basıyordum. Biraz evvelki sıkıntı tekrar üzerime çökmüştü. Ona bakmaktan korkuyordum. Nihayet gayet yavaş şöyle mırıldandığını duydum:

— Sen ki aşkla alay eder, inanmazdın!

Başımı kaldırdım. Gözgöze geldik. Yüzü eskisi gibi sakin görünüyordu. Gözlerini gözlerimden ayırmıyarak:

— Seni dinliyorum, dedi.

Koltuğun köşesine doğru büzüldüm. Omuzlarım, sırtım soğuk bir ürperme içinde idi. Halbuki yüzüm, kulaklarım ateş gibi yanıyordu.

Rıza ile Rüştü Beyin kapısındaki ilk tesadüften başladım.

Hüseyin hikâyemi sonuna kadar sözümü kesmiyerek dinledi. Yalnız zaman zaman alnı buruşuyor, mavi gözleri koyulaşıyor ve kısılıyordu.

Ondan hiç bir şey saklamadım gibi birşey. Son günlerde ninemin nasıl hastalandığını, ona bu macerayı istediği şekilde halledeceğimi söyliyerek verdiğim sözü, Rızanın gelişini, evlenmek için karar verdiğimizi ve nihayet ertesi gün aldığım mektubu, herşeyi, herşeyi anlattım.

(Arkası var)

SPOR

Hakem talimatnamesi

Umumî Merkez İstişare Heyeti tarafından tespit edilen talimatname hükümleri

Geçenlerde Ankarada toplanan beden terbiyesi umumî müdürlüğü yüksek istişare heyeti içtimaında merkez hakem komitesi ve hakem bomitelerinin talimatnamesi tetkik ve tespit edilmiştir.

Şimdiye kadar tecrübe mahiyetinde tatbik edilmekte olan bu talimatnamenin esaslarını aynen bildiriyoruz.

Futbol merkez hakem komitesi beden terbiyesi genel direktörlüğü merkez teşkilâtı vazifeleri hakkındaki talimatnameye istinaden teşkil edilmiştir. Bu komite beş kişiden mürekkeb olup futbol hakemlerinin en yüksek merciidir. Merkez hakem komitesi daimî olarak vazife görecek, komite azalığı ancak şu hallerde nihayet bulacaktır.

1 — Yazılı istifa.

2 — Mazeretsiz üç müteakıb celseye iştirak etmemek.

3 — Umumî müdürlükçe yerine başka bir âza intihab edilmek.

Merkez hakem komitesi vereceği bütün kararları umumî müdürlüğe bildirecek ve umumî müdürlükçe muvafık görüldükten sonra tatbik edilecektir.

Merkez hakem komitesi Ankarada vazife görür ve kararları ekseriyetle verir. Reylerin müsavatı halinde reisin iltihak ettiği taraf kazanır.

Merkez hakem komitesinin vazife ve salâhiyetleri:

A — Bu komitenin belli başlı vazifeleri şunlardır.

Memlekette hakem yetiştirmek, merkezde, mıntakalarda futbol hakem kursları açmak, ve açtırmak.

B — Futbol hakemliğine aid neşriyat ile beynelmilel futbol hakem komitesinin bilcümle neşriyatını takib, tetkik ve bunları tamim etmek.

C — Futbol hakemlerini her bakımdan murakabe etmek veya ettirmek.

D — Futbol hakemlerini şifahî, tahrirî ve amelî bakımdan imtihan etmek ve ettirmek.

Kazandıkları takdirde ehliyetname verilmesini umumî müdürlüğe teklif etmek.

E — Ehliyetname verdiği hakemlerin mesailerini takib ve tespit etmek.

F — Futbol hakemlerinin kıyafetlerini tespit ve tamim ettirmek.

G — Federasyon vasıtasile hakemlerimizden liyakatleri görülenleri beynelmilel futbol federasyonuna teklif ve her sene beynelmilel hakemlerin listelerini celbetmek.

H — Hakemler hakkında vaki olacak şikâyetler üzerine hâdiseyi tetkik, hakemlere verilecek cezaları umumî müdürlüğe teklif etmek.

İ — Mıntaka hakem komitelerinden şikâyetleri olan hakemlerin müracaatlarını kabul ve tetkik etmek.

J — Her sene futbol mevsimi başlamadan resmî hakem listelerini ilân etmek.

Müsabaka hakemlerini tayin etmek.

Müsabakaları tertib eden alâkadar kulübler, mıntakalar veya makamlar tarafından yapılır.

A — Hususî maçlarda:

Hakemler, alâkadar kulübler tarafından anlaşılarak seçilir.

B — Resmî maçlarda:

Maçların ehliyetnameli hakemler tarafından idaresi lâzımdır.

1 — Ayni mıntaka dahilindeki kulübler arasında yapılan maçların hakemleri mıntaka hakem komitesi tarafından;

2 — Ayrı ayrı mıntakalara mensub takımlar arasında yapılan maçların hakemleri, eğer bu müsabakalar iki kulübün anlaşmasile yapılmış ise alâkadar kulübler tarafından, mıntakaların anlaşmasile tertib edilmiş ise, alâkadar mıntaka futbol ajanları tarafından seçilecektir.

Mıntakaların anlaşmasile tertib edilen mıntakalar arası muhtelit takımları müsabakalarının hakemlerini alâkadar ajanlar anlaşarak seçeceklerdir.

3 — Futbol federasyonunca tertib ve idare edilen maçların hakemleri futbol merkez hakem komitesi tarafından seçilecektir.

4— Ecnebi takımlarla yapılacak her türlü temasların hakemlerini futbol merkez hakem komitesi seçecektir.

Bu hakeme verilecek zarurî masraflar, hakem herhangi mıntakadan tayin edilirse edilsin, futbol merkez hakem komitesince takdir olunarak maçı tertib eden alâkalı kulüb veya heyet tarafından tediye edilecektir.

Ehliyetnamelerin istirdadı:

Aşağıdaki sebebler dolayısile merkez hakem komitesi tarafından ehliyetnameler istirdad olunur:

A — Sıhhî sebebler.

B — Mazeretsiz olarak hakemlikten mükerreren imtina ve bu hususta ısrar.

C — Aşağıdaki ahvalin ceza heyetleri tarafından tespit edilmiş ve tecziyeleri yapılmış olmak şartile.

1 — Haysiyet kıran ve şerefi bozan hareketlerde bulunduğu,

2 — Herhangi bir sebeble kasdî olarak bitaraflığa aykırı bulunduğu,

3 — Kasden hakikate uymıyan rapor tanzim ettiği,

4 — Maddî, manevî tarafeyinden birinden herhangi bir menfaat temin ettiği sabit olmak,

5 — Hakem arkadaşlarını gazete veya radyo gibi neşir vasıtalarile tenkid etmek.

Hakemlerin sınıfları

Futbol hakemleri üç sınıftır.

A — Mıntaka hakemleri:

Ayni mıntakaya bağlı kulübler arasındaki müsabakaları idare ederler.

B — Millî hakemler:

Millî hakem olabilmek için üç sene mıntaka hakemliği yapmak ve merkez hakem komitesince ehliyeti tasdik edilmiş olmak lâzımdır.

Bunlar memleketin her tarafında ve bütün mıntakalarda her nevi maçları idare etmek salâhiyetini haizdirler.

C — Beynelmilel hakemler:

Beynelmilel futbol hakemi olabilmek için beş sene millî hakemlik kadrosunda bulunmak ve merkez hakem komitesince ehliyeti tasdik edilmiş olmak lâzımdır.

Bunlar, beynelmilel, temsilî mahiyeti haiz müsabakaları idare etmek salâhiyetini haizdir.

Bütün mıntakalarda ihtiyaca kâfi adedde millî hakem yetişinceye kadar zaruret halinde mıntaka hakemlerine millî hakemlik vazifesi gördürülür.

Hakemlik fahridir.

Mıntakalar tarafından tertib edilen resmî, temsilî ve mıntakalar arası maçlarını idare eden hakemlerin yaptıkları zarurî masraflar, mıntaka hakem komitesinin teklifi üzerine mıntaka istişare heyetlerince tespit edilecek prensiplere göre mıntaka futbol maçları hasılatından verilecektir. Federasyon maçları idare edecek hakemlere verilecek zarurî masraflar maç hasılatından tediye edilmek üzere futbol merkez hakem komitesince takdir olunacaktır.

Hakemlere verilecek cezalar

Hakemlere verilecek cezalar, ceza talimatnamesi hükümlerine nazaran ceza heyetleri tarafından tayin edilir.

Mıntaka hakem komiteleri

Mıntaka hakem komiteleri lüzum görüldüğü mıntakalarda umumî müdürlüğün tasdikile mıntaka hakem komiteleri teşkil edilecektir.

Bu komiteler asgarî üç, azamî beş kişiden mürekkebdir.

Komiteye tayin olunacak aza için mıntaka başkanları umumî müdürlüğe namzed gösterecektir. Futbol ajanı komitenin tabiî azasıdır. Umumî müdür, merkez hakem komitesinin mütaleasını alarak bu namzedleri, haricden kimseleri komiteye aza seçer.

Mıntaka hakem komitesi kendi azası arasından başkan seçecektir. Mıntaka hakem komitesi idarî hususta mıntaka başkanlıklarına tâbidirler. Teknik bakımdan halledemedikleri bir müşkül karşısında doğrudan doğruya federasyonlarla muhabere edeceklerdir.

Mıntaka futbol hakem komiteleri, merkez hakem komitesinin yardımile mıntakaları dahilinde hakem yetiştirmek üzere hakem kursu açacaklardır. Kursu ikmal edenlerin tahrirî, şifahî ve amelî imtihanlarını yapıp merkez hakem komitesine bildireceklerdir.

Mıntaka hakem komitesi bulunmıyan yerlerde bu vazifeyi futbol ajanları göreceklerdir.

Müteferrik hükümler:

Deniz hakem komitesi lüzum görürse memlekette futbola hizmet etmiş ve tanınmış eski sporcular arasından yardımcı aza veya müşahidler seçerek icabı halinde bunların fikir ve mütalealarından istifade edecektir.

Karar değişti

Futbolcular badema kulübden kulübe geçemiyecekler

Beden Terbiyesi umumî müdürlüğü dün İstanbul mıntakasına bir telgraf göndererek 5 şubat 1941 tarihinden itibaren hiç bir futbolcunun kulüb değiştiremiyeceğini ve bu suretle bir kulübden diğer bir kulübe nakil muamelesi de yapılmıyacağını bildirmiştir.

Şimdiye kadar mıntaka ve kulüb değiştirmiş olan futbolcular ağustos 1941 tarihine kadar iltihak etmiş oldukları kulüblerde kalacaklardır.

Düne kadar tatbik edilmekte olan sicil talimatnamesinden istifade ederek birçok defa kulüb değiştirmiş olan futbolcular, bu mevsim yapılmakta olan maçlarda ayrılmış oldukları kulüblere karşı oynayamıyacaklardır.

Kız mektebleri voleybol maçı

Dün Eminönü Halkevi salonunda kız mektebleri arasındaki voleybol maçlarına devam edilmiştir.

Birinci maçı İnönü kız lisesi takımile Işık lisesi takımları yapmışlardır. Neticede; İnönü kız lisesi takımı 15-1, 15-3 maçı kazanmıştır.

İkinci maç, mekteb oyunlarının en kuvvetli karşılaşması idi.

Çamlıca lisesi takımı, 15-5, 15-6 Kız Muallimi mağlûb etmiştir.

Voleybol maçları

İstanbul bölgesi voleybol ajanlığından:

8/2/1941 cumartesi günü yapılacak voleybol maçları:

Saat 2,30 Galatasaray - Kurtuluş II.

Saat 3,15 Galatasaray (A) - Galatasaray (B) I.

Saat 4 Fenerbahçe (B) - Beşiktaş (B) I.

Saat 5 Vefa - Fener Yılmaz II.

Tenis - Dağcılık kulübünün kongresi

Tenis - Dağcılık kulübü kongresi ekseriyet hasıl olmadığından 9 şubat 1941 pazar günü saat 14 te toplanmak üzere tehir edilmiştir.

O gün azanın teşrifleri rica olunmaktadır.

Belçika sefaretinin daveti

Belçika sefaretinden:

Türkiyede ikamet eden Belçika tebaasının 1925 - 1934 sınıflara dahil olanlar silâh altına çağırılmış olduğundan, bu hususta lâzım gelen malûmatı almak için derhal İstanbul, Sıraselviler, 73 numaralı Belçika Sefarethanesine (konsolosluğu işleri) müracaatleri lâzımdır.

Mübrem sebeblerden dolayı muvakkaten bizzat müracaat edemiyenlerin adı, soy adı, doğum yeri ve tarihi ve adresleri tahriren bildirmeleri.

Yukarıda zikrettiğimiz sınıflara dahil ihtiyat subayların da ayni vazifeye tâbi tutulmuş oldukları ilân olunur.

Fütürist tablo sanmayın!

Eminönü meydanının yağmurda manzarasıdır!

Ancak dalgalar arasında yükselen minarelere bakıp da dehşete düşmeyiniz. Eminönü asfalt meydanında, geçen günkü yağmurda hasıl olan gölü size ilk bakışta daha iyi gösterebilmek için resim tersine konulmuştur. Sahife çevrilip de bakılırsa göl, kenarındaki yolcularla beraber meydana çıkacaktır!.

MADENÎ EŞYA ve MALZEME İthalâtçıları Birliğinden:

Statünün 12 nci maddesi mucibince Birlik Umumî Heyeti atideki ruznamenin müzakeresi için 20/2/941 perşembe günü saat on beşte Galatada Ömer Abid hanında 3 üncü katta içtima salonunda fevkalâde toplanacağından Birliğimiz azasının mezkûr gün ve saatte hazır bulunmaları rica olunur.

RUZNAMEİ MÜZAKERAT:

1 — İdare heyeti raporunun okunması.
2 — Murakıb raporlarının okunması
3 — 940 senesine aid hesabat bilânçosunun tetkiki ve tasdikile idare heyetinin ibrası.
4 — Yeni idare heyeti intihabı
5 — Yeni murakıb intihabı
6 — 941 senesi bütçe ve kadrosunun tasdiki
7 — Birlik statüsünde yapılacak tadilât.

Cemiyet Davaları

de, Süheylü Nevbahar mütercimi Mesûd...da da görülmektedir. Edebiyat tarihçilerimizin, on altıncı asrın ilk yarısına mensub iki şaire, Mahremî ile Nazmîye, bu bakımdan nasıl yol açıcı vasfını verdikleri malûmdur (3). Bu iki şahsiyetten evvelkisi için bir tezkereci şöyle diyor: «Bir Basîtnamesi vardır ki elfaz ve teşbihat ve temsilât Türkîdir. İçlerinde arabca ve acemce lâfız yoktur.»

Eseri bize kadar kalan ikinci şair de ayni vasıfları arzediyor. Tezkerecinin belki de küçükseyerek serdettiği bu kayıd, başlayan bir cereyanı göstermesi itibarile mühimdir. Lisanî müessesede bir istihalenin vuku bulduğu, «arabca ve acemce lâfızları kullanmak veya kullanmamak» gibi bir meselenin ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Bilhassa yalnız lâfızların değil, teşbihlerin de «Türkî» olması, türkçenin bediî bir kıymet kazanmağa doğru yürüdüğüne de delil addedilebilir.

Bu başlangıcın devamını en bariz surette gösteren nişaneye, on yedinci asrın sonunda raslıyoruz. Bir taraftan devrin veziri, Türk müverrihlerinden birinin arabca yazdığı «tarih» in açık ve sade türkçeye tercümesini, içlerinde şair Nedimin de bulunduğu bir heyete emrederken, ötetaraftan ayni şairin, halk şiirlerinin eda, şekil ve lisanına «tenezzül» ettiği görülmektedir. «Müretteb Divan» sahibinin kendi şiirlerine, Varsagi, Türkî, Kayabaşı... gibi antipati ile karşılanan nazım şekillerini vermesi, edebiyat tarihi bakımından olduğu kadar sade türkçenin kültür lisanı olmağa doğru attığı adım itibarile de mühimdir.

Nihayet XIX uncu asırda türkçenin, ağdalı türkçe aleyhine olarak inkişafı hâdisesine hız veren Tanzimatla karşılaşıyoruz (3). Bu merhale, türkçeyi yalnız edebî kıymetçe yükseltmekle kalmamış, ayni zamanda felsefe ve ilim türkçesinin arabca ve acemce yerine kat'î surette geçmesi neticesini vermiştir. En geniş manada fikrî faaliyetlerinin neticesini şarkın adeta yunanca ve lâtincesi demek olan arabca ve acemce ile nakledenlerin on birinci asırla başlayan listesi yapıldığı takdirde, bu listenin XVIII inci ve XIX uncu asırlara doğru geldikçe muhteviyatça hafiflediği görülür.

Yirminci asrın ilk çeyreğini mülâhaza ettiğimiz zaman bu merhalenin ağdalı türkçe aleyhine olan lisanî inkişaf bakımından radikal bir ehemmiyet arzettiği anlaşılır. İşin içine yalnız lisanî kıymet değil, millî kıymet ve onunla birlikte siyasî kıymet de karışmıştır. Adeta halklar müzesi olan, beş altı yabancı dil ile münteşir gazetesi bulunan Selânikte 1908 den sonra, millî ve siyasî kıymetlere bürünen bir türkçecilik hareketinin zuhuru kadar tabiî bir şey olamaz. Bu hareketi benimsediği anlaşılan İttihad ve Terakki Cemiyet ve Fırkası, İstanbula gelince, onunla birlikte lisanî cereyan da devlet merkezinden etrafa intişara başladı. Yirminci asrın, içinde bulunduğumuz ikinci çeyreğinde bu cereyana yeni devlet merkezimiz merkezlik yapmağa başladı. İşte musahabemizin başında kaydettiğimiz ihtilâf, merkezi Ankaraya intikal eden türkçecilik hareketinin bir tezahürüdür.

Bir başka musahabede tarihçenin ilk merhalelerini bir tarafa bırakarak yirminci asra aid olan en yakın devresini müşahedeye tâbi tutacağız ve bu devrenin bütün tarihçeye nispetle haiz olduğu vasıflar üzerinde duracağız. «Münakaşalarımız» müellifinin haklı olarak hallini istediği ihtilâf hakkında ne düşündüğümüz, ortaya atılan «talebe bunun hangisine inanacaktır!» sualine ne cevab vereceğimiz bundan sonra anlaşılacaktır.

Ziyaeddin FAHRİ

(1) Bk. Cumhuriyet gazetesi, 7 mart 937.

(2) Son zamanlardaki lisan münakaşalarında sık sık ileri sürülen osmanlıca tabirini, lisanî içtimaiyat gözile gayrimillî olduğu, hiçbir mana ifade etmediği, bir sülâle isminin muayyen bir dil çevresinde ad teşkil edemiyeceği için kullanmıyor, onun yerine icab ettikçe Osmanoğulları devrindeki yukarı türkçe, yahud ağdalı türkçe ifadesini tercih ediyoruz.

(3) Bk. Köprülüoğlu Fuad: Atsızoğlu Nihal ve Edirneli Nazmî, İstanbul, 1934.

4 — Maamafih Tanzimat vakıasının lisanî müessese üzerindeki tesirinin sade türkçe lehine olup olmadığı bir bakıma su götürür meselelerdendir. Bu hususta yeni çıkan «Türkiyat Mecmuası» nın VI ıncı cildinde intişar eden ve Tanzimat devrinden evvel ecnebiler tarafından vücude getirilmiş bir kaç türkçe diksyoneri tahlil eyleyen bir araştırmamız, alâkadarlara düşünmek için ipucu verebilecek malzemeyi ihtiva etmektedir.

BUGÜN Matinelerden itibaren
SAKARYA'da
Sabırsızlıkla beklenen senenin en güzel ve eğlenceli filmi:
Hollywod... Hollywod...
Fransızca sözlü
İstanbulda İLK DEFA olarak gösterilecektir. Baş rollerde:
JAMES GAGNEY
EVLYN DAW
ve Hollywod'un en güzel kızları ve en mükemmel C A Z I
İlâveten:
HAVAY GECELERİ
Şayani hayret bir revü filmi
Seanslar: 2.30 - 4,30 - 6,30 ve 9 da

SİNEMA

Marian Marsh tekrar film çevirmeğe başladı

Amerikalı yıldız Jack La Rue ile birlikte «Üsera kampından firar» isminde bir kordelâ vücude getirmektedir

Marian Marsh çok sevdiği kedisile birlikte

Holivuddan yazılıyor:

Epey zamandanberi beyaz perdede görmekten uzak kaldığımız sevimli artist Marian Marsh, buraya döner dönmez hemen Columbia şirketi tarafından angaje edildi ve derhal «Üsera kampından firar» isminde bir filim çevirmeğe başladı. Yıldızın bu kordelâdaki erkek partöneri ekseri filimlerde hain rollerine çıkan Jack La Rue'dir. Marian Marsh üç dört sene evvel Holivuddan uzaklaşmış, Avrupa harbi başlamadan İsviçreye gitmiş, orada iki filim çevirdikten sonra İngiltereye geçmiş, Londrada da bir filim yapmıştır.

1938 ortalarında Amerikaya dönmüşse de Holivuda gelmemiş ve New-York sahnelerinde iki sene zarfında mühim piyeslerde başrolleri oynamıştır. Kendisile görüştüğüm zaman:

— Holivuda dönünce ne kadar memnun oldumsa, o derecede de şaşaladım, dedi. Burada her şey öyle değişmiş, yenileşmiş ki, stüdyoda tekrar işe başlamazdan evvel bir ay köşeyi bucağı dolaşarak son terakki ve tekâmül eserlerile yakınlık peyda etmek istedim.

Marian Marsh bugün yirmi sekiz yaşında bir genc kızdır. Çünkü 1913 senesinde şarkî Hindistan şehirlerinden birinde doğmuş, sonra ailesile birlikte yeni dünyaya hicret ederek Kaliforniyada yerleşmiş ve mektebini bitirince artistliğe intisab ederek filimlerde figüranlık yapmaya başlamıştır. Bir gün figüranlar arasında onu John Barrymore görmüştür. John o sırada hem zevcesi, hem de partöneri olan Dolores Costello'dan ayrılmıştı. Marian Marsh'ı ona fevkalâde benzettiği için derhal Sevengali ismindeki filmi için angaje etmiştir. Marian bir zamanlar Merilyn Morgan adını taşımış olmakla beraber onun asıl ismi Jean'dır. Fakat bütün dünyada «Sevengali» nin tevziat cetvelinde takındığı isimle şöhret bulmuştur.

Marian Marsh'ın o zamandanberi çevirdiği diğer filimler arasında en fazla tutmuş olanları şunlardır: Warren William'la «Kamburun aşkı», Norman Foster'le «Garib adalet!», Joel Mac Crea ile «Spor resmi geçidi», Emma Dunn'la «On sekiz yaşında», William Powell'le «Singapur yolu», Donald Cook ve John Barrymore ile birlikte «Deha ve cennet» tir.

Bir iki satırla

★ Constance Bennett'le Pat O'brien «Çarktan yeni çıkmış bir milyon!» isminde bir komedi çevirmeğe başlamışlardır.

★ Columbia şirketi Cary Grant'la yeni bir kuntrat akdetmiştir. Artist bu mukavele mucibince bu sene o kumpanya hesabına İngiliz tayyarecilerinin hayatını tasvir eden «İmparatorluk yolu» ile «Tatil günlerine mahsus nişanlı», «Yeniden gitmeğe kalktılar!» filimlerini çevirecektir.

★ Holivudda «Melek taslağı» ve «Kızların en iyi dostu zenginler mahallesindedir» adında iki filim vücude getirilmektedir.

★ Larry Dasmour, Ralph Bellamy ve Margaret Lindsay'ın yeni çevirecekleri bir zabıta filminde Amerikanın meşhur polis hafiyelerinden Ellery Aueen de rol alacaktır.

RADY[O]

Bu günkü prog[ram]

8,00 Program	18,03 Ork[estra]
8,03 Haberler	18,40 Saz
8,18 Müzik (Pl.)	19,15 Kon[ser]
8,45 Ev kadını.	19,30 Hab[erler]
★	19,45 Fası[l]
12,30 Program	20,15 Rad[yo]
12,33 Şarkılar	20,45 Müz[ik]
12,50 Haberler	21,00 İste[k]
13,05 Saz	21,30 Kon[ser]
13,20 Müzik (Pl.).	21,45 Ork[estra]
★	22,30 Hab[erler]
18,00 Program	22,45 Caz
	23,30 Kap[anış]

Ankara Borsası, 5/2

Londra	1 Sterlin	
Nevyork	100 Dolar	
Cenevre	100 İsv. Frc.	
Atina	100 Drahmi	
Sofya	100 Leva	
Madrid	100 Peçeta	
Belgrad	100 Dinar	
Yokoha.	100 Yen	
Stokholm	100 İsveç K.	

Konferans tehiri

Eminönü Halkevinden: 7 şubat 941 perşembe [...] çent Refi Şükrü tarafından [...] cek olan (harb iktısadiyatı) [...] şubat 941 pazartesi günü [...] Tahsin Boran tarafından [...] olan (halk ve temaşa) [...] konferansların, konferansç[ı] [...] hatsız bulunmalarına bina[en] [...] edildiği ilân olunur.

ŞEHİR TİYATROSU
TEPEBAŞI DRAM KISMI
Akşam saat 20,30
EMİLİA GAL[OTTİ]
İstiklâl caddesi KOMEDİ [KISMI]
Gündüz saat 14 te
ÇOCUK OYU[NU]
Bu akşam saat 20,30
Kiralık Oda
★
Beyoğlu HALK [OPERETİ]
BUGÜN
Matine 11 de, gece 8 [...]
1 — MARKO POLO
2 — ROZ MARİ
★
Bürhaneddin Tepsi te[...]
Bu akşam 8.30 da
Kadıköy (Süreyya) [...]
(Pere Lebnard)
BABA RAMİZ
4 perde
Şehir Tiyatrosu Komedi [...]
11 şubat salı akşamı 8.30 [...]
KAN Dram 3 perde
Yazan: Vedad Örfi [...]
san'atkâranesile. Gişe [...]
★
RAŞİD [RIZA] Tiyatro[su]
BAKIRKÖY MİLTİYAD[İ]
Yarın akşam
BENİ ÖPÜN[ÜZ]
3 perde
Bugün Kadıköy
OPERA Sineması
BALALAY[KA]

San'at âlemine «ROMEO ve JULYET» gibi bir şaheser yaratan
« DAMGALI KADINLAR » ÖLMEYEN AŞK» gibi nadide inciler hazırlıyan
Sinema tarihinin en büyük zaferi olan «VATAN KURTARAN ASLAN» ı canlandıran
LESLIE HOW[ARD]
BETTE DAV[IS]
OLIVIA de HAVILA[ND]
Bir tek filmde birleştiler.
Bu akşam LÂLE de göreceğ[iniz]
« Fransızca »
Senenin eşsiz bir süper filmi
O GECENİN RÜYAS[I]
Servetin, Kudretin, San'atin bir mücizesidir.
DİKKAT: Yunan - İtalyan harbinin bütün tafsilâtı ve son vak'alar «Türkçe PARAMUNT JURNAL[İ]»
Lûtfen yerlerinizi evvelden kapatınız. Tel: 43595.

En büyük şaheserleri göstermeği kendisine prensib ittihaz eden
SARAY SİNEMASI
Bu hafta göstermekte olduğu emsalsiz genclik ve aşk şaheseri
ELVEDA GENCLİK
Filminin gördüğü fevkalâde rağbet ve kazandığı muvaffakiyet hasebile
Bir kaç gün daha gösterilecektir
Baş rollerde:
ROBERT DONAT - GREER GARSON ve BÜTÜN İNGİLİZ GENCL[İĞİ]

BU AKŞAM
İPEK
sinemasında
MÜTHİŞ HÂDİSELER [VE]
MÜTHİŞ HEYECANLAR[LA]
dolu muazzam bir fi[lm]
TAŞ YÜREKL[İ]
A D A M
Baş rollerde:
DOLORES DELRİO - WALLACE BERR[Y]
Herkesi merak ve heyecandan sarsacak bir film
Ayrıca: En son FOX DÜNYA havadisleri

İngiltere Uzakşarktada ayaklandı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Brooke Popham'ın muvasalatından bir az müddet sonra İngiliz Malezyasına mühim miktarda takviye kıtaatı gönderilmiş ve bu suretle Uzakşarktaki İngiliz müdafaa tertibatı takviye olunmuştur. İngiliz imparatorluğunun sair aksamından da buralara takviye kıtaatı gönderilmesi hiç te hayret edilecek bir şey değildir. Bu tedbirler, Uzakşark vaziyeti dolayısile endişe hissedilmekte olduğu manasına alınmamaktadır. Bu tedbirlerin Japonyanın, İngilterenin düşmanları ile üçüzlü misaka iştirakinin tabiî bir neticesi olduğu zannedilmektedir.

Bu ihtiyat tedbirleri, bütün dünyaya İngiliz imparatorluğu kuvvetinin mütemadiyen artmakta ve Uzakşarka mühim kuvvetler göndermesine medar olmakta bulunduğunu ispat etmektedir. Fakat bazılarının iddia ettikleri gibi bu baharda Almanyanın Avrupada yapacağı yeni bir teşebbüs ile müterafik olarak Uzakşarkta bir buhran çıkacak olursa Singapur, her ihtimale karşı hazır bulunacaktır.

Singapur kumandanının müdafaa planları ne olduğunu bilmek mümkün değildir, fakat Malezya yarımadasında ve Singapur ile Penangda ittihaz edilmiş olan tedbirlerden şu netice çıkarılabilir:

Yalnız her şey hazır edilmekle iktifa edilmemiştir, belki bir tehlike vukuunda İngiliz arazisinin karış karış müdafaa edilmesine karar verilmiştir.

Japon siyasetinin hali hazırda Matsuoka'nın prensiplerini takib etmeğe başlamış ve an'anevî ihtiyatkârlığından vazgeçmiş olduğu zannolunmaktadır. Bununla beraber Japonya, böyle bir hareket takib etmekle hiçbir şey kazanacak değildir. Japonya, güvendikte olduğu iktısadî müzaherete nail olmıyacaktır. Siyasî vaziyete gelince Japonyanın teşkil etmekte olduğu mi...den Japon ricalinin istifade etmesi icab eder. Maamafih Japonya, bütün bunlardan icab eden neticeyi istihrac etmiyecek olursa zararı kendi...edir. Ve Alman milleti ile bir ol...nın kendisine neye mal olacağını görecektir.

Japon Hariciye Nazırının beyanatı

Tokyo 5 (a.a.) — Stefani ajansından: Hariciye Nazırı Matsuoka, meb'usan meclisi hariciye encümeninde beyanatta bulunarak bundan böyle Japonyanın haricî siyasetinde üçüzlü misaka istinad edeceğini söylemiş ve bu misakın sulhperverane olan gayelerinden bahsetmiştir.

Matsuoka, Amerikan milletinin Japonyanın hakikî maksadlarını maddî kuvvetini ve azmini anlayabilecek halde olmamasına teessüf etmiştir.

Japon Hariciye Nazırı, bütün dikkati Birleşik Amerikanın İngiltereye yardımda bulnmak için sarfetmekte olduğu gayret esnasında Amerikan milletinin Japonyaya karşı gitgide daha ziyade sert davranmasını büyük bir dikkatle takib etmeği taahhüd eylemiş ... Amerikan üniversiteleri profesörlerinin İngiltereye yardım maksadile Japonyaya karşı iktısadî bir boykotaj yapmasını iltizam etmiş olduklarını hatırlatmıştır.

Sovyet Rusyaya gelince, Matsuoka, üçüzlü misakın bütün dünyaya devamlı bir sulh teminini istihdaf etmekte olduğunu ve Japon - Sovyet münasebetlerini ıslah için faydalı bir unsur olduğunu söylemiştir.

Japonlar Hong Kong'un şimaline asker çıkardılar

Tokyo 5 (a.a.) — Domei ajansına göre, Kantonda neşredilen resmî bir tebliğ Japon kıt'alarının dün sabah saat 6.30 da deniz kuvvetlerinin müzaheretile Hongkongun şimali şarkisinde Kuvantung eyaletinin cenub sahiline muvaffakiyetle çıktıklarını bildirmektedir.

Japon deniz kuvvetleri tarafından neşredilen bir tebliğe göre de, Japon bahriyesinin bu yeni ileri hareketinin hedefi Çunkinge gönderilen silâhların yolunu kesmektir.

Çinlilerin kazandığı bir muvaffakiyet

Çunking 5 (a.a.) — Honan cephesinden gelen telgraflara göre, Çin kuvvetleri Honan eyaletinin cenubunda Japonlar tarafından yapılan taarruzu muvaffakiyetle püskürtmüşlerdir. Çinliler şiddetli bir mukabil taarruzdan sonra Sinyangın şimalinde Peiping - Hankov demiryolu üzerinde bulunan birçok mühim şehirleri geri almışlardır.

Çin kaynaklarından bildirildiğine göre, Japonlar 24 ikincikânun tarihinde taarruza başladıkları zaman çinliler başkumandanlığının emri üzerine evvelce hazırlanmış olan mevzilere çekilerek Japonları üslerinden uzaklaştırmışlardır. Ve sonra umumî bir mukabil taarruzda bulunmuşlardır. Düşman Sinyang istikametinde püskürtülmüştür.

Siyang: Hokvandan bildirildiğine göre, Japonlar Shantien ve Fangşen mıntakalarında da ağır zayiat vermişlerdir. Düşman Shantien mıntakasında dokuz bin ölü ve yaralı, Fangşen mıntakasında da iki bin ölü ve yaralı bırakmıştır.

Sovyetler Birliğinde yetiştirilen Çinli tayyareciler

Şanghay 5 (a.a.) — Reuter: Çin hava kuvvetlerinin yakında Sovyetler Birliğinde yetişen 150 Çin pilotu ile takviye edileceği tahmin edilmektedir.

Çin matbuatına göre bu pilotlar Moskova havacılık mekteblerinde iki sene tahsil etmişlerdir.

Fransız Hindiçinisi - Siam sulhu

Tokyo 5 (a.a.) — Yarıresmî bir membadan bildirildiğine göre Siam ile Fransız Hindiçinisi arasında toplanacak olan sulh konferansında Japonyayı 11 kişilik bir heyet temsil edecektir. Bu heyet Hariciye Nazırı Matsuoka ile büyük elçi Matso Omiya'nın idaresi altında bulunacaktır.

Üç memleket murahhas heyetleri arasında ilk toplantı cuma günü Başvekilin ikametgâhında yapılacaktır.

Dünya Ölçüsünde Bir müdafaa

[Başmakaleden devam]

haddine isal edilecek ve Amerikan donanması dünyanın en kuvvetli bahriyesi derecesine çıkarılacaktır, ve işte bu arada İngiltereye yardım işleri de en müessir faaliyetlerle ileri götürülecektir.

Reis Ruzvelt, karşılanacak tehlikelerin büyüklüğüne göre başarılacak müdafaa tertiblerinin hakikatte mal olacağı masrafları şimdiden doğru olarak tahmine imkân olmadığını da açık söylemiştir. Hakikati halde Reis, memleketin şimdiki halde istenilen 28 milyar dolardan daha çok fazla fedakârlıklara davet olunabilmesi ihtimalini bugünden düşünmekte ve bunu saklamağa da lüzum görmemektedir.

Amerikayı ayaklandıran ruhî haletin istinad ettiği amiller meydandadır: Milletlerin esaretini istihdaf eden bir ideoloji ilk hamlede dünyanın Avrupadan, Asyadan ve Afrikadan ibaret üç büyük kıt'asını kendi tahakkümü altına almak istiyor. Bu ihtirasın muvaffakiyeti takdirinde tehlikenin Amerika kapılarını da çalabileceği muhakkaktır. Zaten öyle bir halde bunu beklemeğe hacet bile olmaksızın Amerikaya dünyanın diğer sahaları haram edilecek ve ilk iş olarak Amerika kendi memleketine hapsolunacaktır. Amerika kendi diyarında bir nevi ablukaya uğramak ihtimalini bile şimdiden dehşetle tasavvur etmeğe başlamıştır. Birinci merhalede Avrupadan, Asyadan ve Afrikadan tecrid olunacak olan Amerikanın ikinci merhalede yeni dünyada hakkından gelinmeğe geçileceği çok basit bir hesab işidir. Amerikalıların hatta infiradcıları bile bu akıbete katlanmağı göze alacak kadar miskin sulhcular olmadıklarını göstermekte gecikmediler.

Amerikan hazırlığı bu yenidünya Büyük Cumhuriyetinin hayatında çok büyük ölçülü bir inkılâb hareketinin başlangıcıdır. Dünya nizamının gelişigüzel bozulması teşebbüslerine karşı 130 milyon nüfuslu zengin ve kudretli büyük bir ülke:

— Hayır, bu olamaz!

Diye ayaklanıyor. Bu ülke kendi müdafaasını asla yenilemez bir hadde çıkarmak azmile en kat'i kararını vermiştir. İşin en ehemmiyetli tarafı ise müdafaanın yalnız Amerikan hududları dairelerine hasredilmiyerek dünya ölçüsünde büyük ve alabildiğine geniş tutulmasıdır. Bu başlangıcın delâlet ettiği mana Amerikanın şimdiden dünya sulhu için terazinin öbür gözüne kendi kılıcını koymuş olmasıdır. Manzaranın bu umumiyet ve heybeti önünde Amerikanın filen harbe iştiraki tâli bir iş sayılsa yeridir. Onu düşünmeğe ne hacet vardır ki Amerika yeni harbde demokrasinin ve milletler hukukunun müdafaasını -tıpkı kendi müdafaasından bir cüz olarak- benimsemiş bulunmaktadır. Mihverin dediği olabilmek için artık yalnız İngilterenin değil, şimalî Amerika Birleşik Devletleri Büyük Cumhuriyetinin de mağlûb edilebilmesi lâzımdır.

Burada Reis Ruzvelt'in, devlet reisliğine son intihabını takib eden günlerde, şimdiki şartlar değişmeyince sulhdan hiç bahsetmiyeceğini ifade eden sözünü hatırlamak yerindedir. Bu, hakkın zaferini baş şart sayan, kendisine çok itimadlı kahraman bir muharibin sözüdür.

Bizce Amerikan hazırlığı, yeni harbin akıbetini tayin etmiştir demekte hata yoktur. Eğer dünyada hâlâ bir parça akıl ve mantık kalmışsa, artık ıstırab ve harabileri beyhude yere sürdürmekten başka birşeye yaramıyacağı anlaşılan bu kördöğüşüne derhal nihayet verilmek lâzım gelirdi.

YUNUS NADİ

Nihayet Laval Vişi kabinesine giriyor!

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Amiral Darlan'ın, Mareşal Peten'le görüştükten sonra tekrar Parise giderek Laval'le birlikte Vişiye döneceği haber veriliyor. Bütün haberler Laval'in Vişi kabinesine gireceğini gösteriyor. Laval'in Dahiliye Nezaretini istediği söyleniyor. Londra radyosu 48 saat zarfında Laval'in Vişi kabinesine girmesini beklemek lâzım geldiğini bildiriyor. Bununla beraber Laval'in kabineye girmesi Fransız donanmasının Almanlara teslimi demek değildir, zira donanmaya Amiral Darlan hâkimdir ve Amiralin bu husustaki noktai nazarı malûm - dur.»

Vişi 5 (a.a.) — Havas ajansı bildiriyor:

Bugün nazırlar meclisi saat 16.30 da toplanmıştır. Amiral Darlan, Pariste ikameti esnasında yapmış olduğu konuşmalar hakkında izahat vermiştir. Müteakiben nazırlar umumî siyaset hakkında müzakerelerde bulunmuşlardır. Nazırlar meclisi toplantısı 18.30 da nihayet bulmuştur.

Faşist gazetesinin tehdidi

Paris 5 (a.a.) — D. N. B.: Temps Nouveaux Mareşal Peten'in Parise tam salâhiyetli bir murahhas göndermeğe karar verdiğini ve Amiral Darlan'ın bu işi herkesten fazla iyi görmeğe lâyık olduğunu anlatıyor ve «Fransa yeni Avrupada lâyık olduğu mevkii temin edecek bir işbirliği siyasetile daimî ricat siyasetinden birini tercih vaziyetindedir» diyor.

Londra 5 (a.a.) — Pariste Alman tesiri altında bulunan Fransız gazeteleri durmadan Vichy hükûmetine hücum etmektedir. Maksad, Laval'in yeniden Vichy hükûmetine girmesini temin etmektir. Çünkü Almanlar Laval'in kendilerile en geniş mikyasta işbirliği yapmak istediğine inanıyorlar. Pariste kurulan nazist Fransız partisi de Vichy hükûmetini tehdid ediyor. Mareşal Petain'in buna karşı ne yapacağı belli değildir.

Maamafih Mareşalın çizdiği yoldan ayrılmaması için gayretler sarfettiği görünmektedir. İşgal altında bulunmıyan Fransadan gelen bütün haberler sıkı bir kontrola tâbi olduğundan hakikî vaziyeti anlamak çok müşküldür.

Rektörün dünkü çayında konuşulanlar

Üniversite Rektörü Cemil Bilsel, İktısad Fakültesi ve Diş Tababeti talebelerile bir arada

Üniversite Rektörü Cemil Bilsel dünkü çaylı toplantısını, İktısad Fakültesi ve Diş Tababeti Mektebi son sınıf talebelerinin iştirakile yapmıştır.

Rektörün umumî hitabesinden sonra talebeler teker teker dileklerde bulunmuşlar, bu arada mevzuu bahs meseleler üzerinde bazı münakaşalar da olmuştur.

Talebeler, ehliyetli doçent bulunmaması yüzünden, ecnebi profesörlerden lâyıkı veçhile istifade edemediklerini, türkçe öğrenmeğe başlayan profesörlerin türkçe takrirlerinin karışıklığa meydan verdiğini söylemişlerdir. Bilhassa gene bu ecnebi profesörlerin verdikleri misalleri ekseriya Almanyadan aldıklarını, halbuki Türk iktısadcısının mahallî meseleler hakkında tam bir fikri bulunması lâzımgeldiğini ilâve ederek bir «memleket iktısadiyatını tetkik bürosu» kurulması lüzumundan bahsetmişlerdir.

Hukuk Fakültesinde olduğu gibi, İktısad Fakültesinde de imtihan şekli hayli münakaşayı mucib olmuş, bu mütalealara gerek Rektör ve gerekse Dekanları, cevablar vermiş, ikinci mezuniyetini bu sene verecek olan İktısad Fakültesinin talimatnamesinde bazı tadilât yapılmak istendiğini, bunun için bir komisyon da toplandığı bildirilmiştir.

Diş tababeti Mektebi talebeleri, Balkanlarda ehemmiyetli bir mevki işgal eden mekteblerinin bir fakülte haline konmasını, programlarının ona göre daha istifadeli bir şekilde yapılmasını, halen mektebde noksan olan bazı makine ve levazımın teminini istemişlerdir.

İngiliz filoları Dusseldorf'u bombaladılar

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

neticelerin tamamen müşahedesine mâni olmuştur.

Bombardıman servislerine mensub bir tayyare teşekkülü, Dusseldorf'a hücum etmiş ve burada yangınların çıktığı görülmüştür. Civarda bir trene de isabet kaydedilmiş ve bu tren yanmaya başlamıştır. Yüksek infilâk kudretinde bombalar, yakında bulunan iki demiryolu iltisak noktası üzerine düşmüştür.

Ayni servise mensub başka tayyareler, Brest doklarını bombardıman etmiştir. Doklarda bir büyük yangın ve birçok kuvvetli infilâklar müşahede edilmiştir.

Diğer bir teşekkül Dünkerk, Dieppe ve Ostende'e hücumlar yapmış ve buralarda doklara tam isabetler kaydedilmiştir. Vannes'de tayyare meydanlarile işgal altındaki Fransada muhtelif mahaller ve Bordo dokları da, muvaffakiyetli hücumlara uğrayan diğer hedefleri teşkil etmiştir.

Sahil muhafaza servisine mensub tayyareler, ilk defa Şerburg'u ziyaret etmiştir. Doklarda tamir tezgâhları yüksek infilâklı bombalarla çevrelenmiştir.

Bütün bu harekâttan dört yayyaremiz üslerine dönmemiştir.

Dün gündüz yapılan akın

Londra 5 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri bugün öğleden sonra düşmanın işgal altında bulunan Fransız sahilini bombardıman etmiştir. Bomba tayyarelerinden mürekkeb büyük bir teşekkül avcıların refakatinde olarak Manş boğazını Calais istikametinde Duvr ile Deal arasında aşmıştır. Bu hava filolarımız Manşı geçer geçmez Spiftire av tayyarelerimiz Alman tayyarelerinin herhangi bir önleme teşebbüsüne mâni olmak için İngiliz sahilleri boyunca devriye geziyorlardı.

İngiltereye yapılan hücum

Londra 5 (a.a.) — Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin tebliği:

Bu gece düşman tayyareleri ekserisi memleketin doğu kısmında olmak üzere bazı yerlere bomba atmışlardır. Fakat hücumlar büyük bir mikyasta olmamıştır. Bazı mahallerde hasarlar vuku bulmuşsa da bu hasarlar hiç bir tarafta geniş değildir.

Londra bölgesine de bombalar atılmışsa da yalnız bazı yangın bombaları hasara sebeb olmuş ve bu yangınlar sür'atle söndürülmüştür.

Bütün bu bölgelerde insanca kaydedilen zayiat yüksek değildir.

Gece devriyesi yapan tayyaremiz bir düşman bombardıman tayyaresi tahrib etmiştir. Tayyare alevler içinde düşmüş, içindekiler ölmüştür.

Alman tebliği

Berlin 5 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Bir harb gemisi, denizaşırıdan yakınlarda cem'an 40 bin tonilâto hacminde düşman ticaret gemisi batırmıştır. Bu gemi, bu suretle cem'an 110 bin tonilâto hacminde düşman gemisi batırmıştır.

Bir uzun mesafe bombardıman tayyaresi, İrlandanın 440 kilometre garbında, takriben 4500 tonilâto hacminde silâhlı bir şilepi batırmıştır. Diğer bir vapur da İskoçyanın şark sahili açıklarında bir bombardıman neticesinde batırılmıştır.

Londra civarında bir tayyare meydanına alçaktan uçan bombardıman tayyareleri tarafından hücum edilmiştir. Yerde bulunan bir tayyare mitralyöz ateşine tutulmuş ve yakılmıştır.

Akdenizde, dün öğleden sonra Alman tayyareleri, Maltada Luca ve Halfar tayyare meydanlarına hücum etmiştir Büyük çapta bombalar, bazı hangarları ve barakaları tahrib etmiş ve şiddetli yangınlar çıkarmıştır. Bir mühimmat deposu infilâk etmiştir.

Fena hava şartlarına rağmen, Alman hava hücumları dün gece, merkezî İngilterede esliha endüstrisi müesseselerini ve diğer askerî hedefleri ve İngilterenin cenubu şarkisinde ve garbında tayyare meydanlarını ve demiryollarını müessir surette bombardıman etmiştir. Alman tayyareleri, yangın ve infilâk bombaları atmıştır.

4 - 5 şubat gecesi, küçük düşman hava cüzütamları, garbî Almanyaya bilhassa yangın bombaları atmıştır. Hasar ehemmiyetsizdir. Hiç bir tarafta askerî ehemmiyette hedeflere isabet olmamıştır. Yalnız Düsseldorf'un merkezinde ikametgâhlar, bombalarla ve yangınlarla harab olmuştur. Sivil halktan 5 kişi ölmüş, 24 kişi yaralanmıştır.

33 İtalyan şefi

Vazifelerinden azledilerek cepheye gönderildiler

ANKARA

Radyo Gazetesi

«İtalyanın dahilî vaziyeti hakkında gelen haberler faşist partisinin bir buhran geçirdiğini bildiriyorlar. Faşist partisinin 33 lideri cepheye gitmek için emir almışlardır. Kafile halinde yapılan bu sevkiyatın parti ile ordu arasında çıkan ihtilâftan ileri geldiği zannediliyor.»

Ege'de seylâb

İzmir 5 (Telefonla) — Gelen haberlere göre Küçük Menderes mıntakasına düşen son yağmur, yıllardanberi görülmemiştir. Ödemiş, Tire, Bayındırda mühim bir çok köprüler yıkılmış, yollar, telefon tesisatı bozulmuş, münakale kesilmiştir.

Vali, tetkikat için bu mıntakaya gitmiştir. Tehlikeye düşen Subaşı köyünde seksen ev halkı İzmirden Valinin gönderdiği sandallarla civarda Arabcı ve Çaybaşı köylerine kaldırılmıştır. Vali, avdetinde Hilâliahmerle temas ederek buraya çadır ve fakir halk için iaşe maddeleri sevki çarelerine başvurmuştur. Sandal ve sallar Bayındır mıntakasında da işe çok yaramıştır.

Vali, yarın Menemen mıntakasına giderek Gediz nehrinin tahribatını tetkik edecektir. Dağlardan ovalara müthiş seller gelmiş ve suların ovadaki kabarması çok korkunç olmuştur. Tire ve Bayındır mıntakasına sallar, sandallar gönderilmiştir. Ödemiş - Adagide arasında Küçük Menderesten geçmek istiyen bir atlıyı sular sürüklemiş, kendisi kurtarılmış, beygir boğulmuştur. Ödemiş - İzmir arasında dört ve beşinci kilometreler arasındaki beton köprü ile Ödemiş - Adagide, Ödemiş - Beydağ arası köprüleri yıkılmıştır. Küçük Menderes ovası baştan aşağı sular içindedir. Su altında 45 bin hektar gayrimezru, 400 bin hektar mezru arazi vardır. Ödemişin İlkkurşun, Seyrekli, Yenice köyleri arasını sular kaplamıştır.

Gene bu kazanın Beydağ ve Kirazlı nahiyelerinden haber alınamamaktadır.

Bayındırın Hasköyünü su basmış, Filika köyünde yirmi beş evin duvarları yıkılmıştır. Tiredeki Hüseyinağa ve Akarca köprüleri yıkılmış, kasabanın İzmirle muvasalası kesilmiştir. Yeni Çiftlik köyü halkı yakın köylere taşınmıştır. Kuşadasının Selçuk, Kozpınar istasyonları arasında sular bütün sahayı kaplamıştır. Afyon ve Bandırma trenleri bugün Menemene yakın Emirâlem, Muradiye arasında 130 santimetre yükselen sular içinde kalmışlardır. Yolcular muhtelif vasıtalarla İzmire dönmüşlerdir. Bunların da trenlerin hareketlerine imkân görülememektedir. Ancak Aydın hattından Denizliye kadar aktarmalı bir tren gidebilecektir. Tire - İzmir tren servisi de durmuştur.

«Ric'at eden idam olunur»

Arnavudluktaki İtalyan askerlerine bu yolda ihtar yapıldı

ANKARA

Radyo Gazetesi

«Yunanistandan gelen haberler, İtalyan askerlerinde maneviyat namına bir şey kalmadığını bildiriyor. Yunan kumandanlığının eline geçen bir İtalyan emirnamesi «mütemadiyen geri çekilmekle İtalyanın şeref ve haysiyetinin ayak altına alınmaması» emredilmektedir. İkinci bir emir ise ricat eden askerlerin derhal öldürülmelerini bildiriyor.»

Yunan tebliği

Atina 5 (a.a.) — Dün akşam neşredilen 101 numaralı tebliğ:

Mes'ud neticeler veren muharebelerden sonra Yunan kuvvetleri mühim düşman mevzileri işgal etmişlerdir. Bir çok esir alınmıştır. Düşman külliyetli silâh, mühimmat ve yiyecek bırakmıştır.

İtalyan tebliği

Roma 5 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 243 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde düşmanın bir taarruzunu defettik ve düşmanı ağır zayiata uğratarak esir aldık ve esliha iğtinam ettik.

Bir tekzib

Atina 5 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Yunanistana Avustralya kıtaatı ihraç deildiğine dair olarak yabancı bir ajans tarafından verilen ve Zora ismindeki Bulgar gazetesinde intişar eden tahrikâmiz haberi en katî surette tekzib ederiz.

Büyük bir dostu kaybettik

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Lordlar Kamarasile karşılaşmağa imkân bulamamıştı. Lord Lloyd idareci, teşkilâtçı, enerjik bir şahsiyetti. Şark siyaseti üzerinde geniş ihtısas sahibi idi. Kembriçte parlak bir tahsil gördükten sonra şark ve garbda bir çok seyahatler yapmış ve 1910 da parlamentoya seçilmişti. Geçen Büyük Harbde Mısırda, Çanakkalede ve Hicazda bulundu. Hicazda meşhur Lawrence ile birlikte çalıştı. 1918 den 1923 senesine kadar Bombay valiliğini yapan Lord Lloyd daha sonra İngilterenin Mısır fevkalâde komiserliğine tayin olunmuş, Mısırda bir kaç sene bulunduktan sonra İngiltereye dönerek İngiltere namına dostluklar tesis etmeğe ehemmiyet veren İngiliz konseyi reisliğine tayin olunmuş, Mister Çörçil'in kabinesinde Müstemlekât Nazırlığını deruhde etmiştir.

Lord Lloyd'un yazdığı eserler arasında en mühimmi «Lord Amer devrindenberi Mısır» adını taşır.

Lord Lloyd Türk - İngiliz dostluğunu sağlamlaştırmağa da çalışmış ve memleketimizi müteaddid defalar ziyaret etmişti.

Oldukça iyi türkçe bilirdi. Vefatı Türk milletini de cidden müteessir etmiştir. Dost İngiltereye taziyelerimizi sunarken biz de onun zıyaından dolayı derin bir acı duymaktayız.]

Rumanyada 6218 kişi mevkuf

Bükreş 5 (a.a.) — D. N. B: Dahiliye Nezareti tarafından neşredilen yevmi raporda 4 şubatta bütün memlekette sükûn hüküm sürdüğü bildirilmektedir.

3 şubat akşamı tevkif edilenlerin yekûnu 6,218 kişiye baliğ olmuştur. Musaderc edilen silâhlarla mühimmat miktarı da yeniden hafifçe kabarmıştır.

İTALYANLAR

Son sür'atle Bingaziye kaçıyorlar!

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

doğru ric'at etmekte olan İtalyan kuvveti şiddetli tazyikımız altındadır. Yollar harb malzemesi ve arabalarla doludur. Evvelce bildirilenlerden başkaca yüzlerce esir aldık.

Habeşistanda bir taraftan Gondar yolunda ileri yürüyüşümüz terakki ederken diğer taraftan cenub mıntakasında cenubî Afrika kuvvetleri düşmandan geçenlerde aldıkları mevzileri tarsin ediyorlar .

İtalyan Somalisinde, devriye kollarımız bütün mıntakalarda faaliyetlerine devam ediyorlar. Devriyelerimizden biri, İtalyan hududundan 72 kilometre içeride bir karakolu dün taarruz ederek zaptetmiştir.

Hava taarruzlarından alınan neticeler

Kahire 5 (a.a.) — Ortaşark İngiliz hava kuvvetleri karargâhının tebliği:

Dün İngiliz bomba tayyareleri Barce ve Benia üzerine ve Bingaziye giden muvasala yollarına müteaddid taarruzlarda bulunmuşlardır. Marana ile Barce arasında motörlü nakliye kollarına şiddetli taarruzlar yapılmış ve pek çok zayiat verdirilmiştir. Barce şimendifer istasyonuna hücum edilmiş ve istasyon yakınında hat üzerine üç bombanın tam isabeti kaydedilmiştir. Birka'da hangarlara isabetler olmuş ve Benina'da büyük bir yangın çıkmıştır. Avcı devriyelerimiz de büyük bir faaliyet göstermişler ve Cr. 133 tipinde bir ve Cr. 42 tipinde de diğer bir İtalyan tayyaresi düşürmüşlerdir. Bundan başka Tolmetta açıklarında demirli bulunan bir düşman deniz tayyaresi tahrib edilmiş ve bir düşman bomba tayyaresinin de Apollonia'da yerde parçalanmış olarak yattığı görülmüştür.

Eritre'de, ordunun taarruzuna muzaheret eden ve birçok muvaffakiyetler elde etmiş bulunan bir cenubî Afrika tayyare filosu Hzoza civarında bir tayyare meydanına taarruz etmiş ve yerde bombaları yüklü olarak duran Cr. 133 tipinde beş İtalyan tayyaresine ateş verilmiştir. Bu tayyarelerdeki bombalar patlamıştır.

Asmara civarında bir hava muharebesinde aynı tayyare filosu düşman avcılarını yakalayarak bir tanesini düşürmüştür. S. 81 tipinde bir tayyare Terrani'de yerde tahrib olunmuş ve S. 69 tipinde dört tayyarenin de yanmış olarak iniş meydanında yattığı görülmüştür. Cr. 133 tipinde bir ve Cr. 42 tipinde de iki tayyare de hava hücumları neticesinde kullanılmaz bir hale gelmiş olarak Barentu'da elimize geçmiştir.

Bundan başka, bombardıman tayyarelerimiz Eritrede birçok askerî hedeflere taarruzlarda bulunmuşlardır. Metemma - Gondar yolu üzerinde motörlü nakliye arabaları ateşe verilmiş ve Asmara ile Keren arasında motörlü bir nakliye koluna da taarruz edilmiştir.

Gura tayyare meydanına taarruz edilmiş ve Hangarlara üç bombanın tam isabeti kaydolunmuştur. Pek çok hasar yapılmıştır. Eagea motörlü nakliye arabaları ve binalar bombardıman edilmiştir. Makalede tayyarelere ve motörlü nakliye kollarına taarruzlar yapılmış ve yerde S. 79 tipinde üç tayyare tahrib edilmiş ve diğer birçok tayyare de hasara uğratılmıştır. Düşman avcıları bomba tayyarelerimizi önlemek istemişlerse de akın muvaffakiyetle yapılmıştır. Zayiata da uğramadık.

Cenubî Habeşistanda, Cenubî Afrika tayyareleri orduya müzaheret etmeye devam eylemişlerdir. Dito civarında bir hava muharebesinde tek bir Cenubî Afrikalı pilot Cr. 133 tipinde üç düşman tayyaresi düşürmüştür.

Düşman tayyareleri dün Maltaya taarruz etmişlerse de Avcılarımız bunları önlemiştir. Hiç değilse, Yunkers 88 tipinde üç düşman tayayresi düşürülmüştür. Diğerleri ağır hasara uğratılmıştır. Binalara bazı hafif hasar olmuştur.

Bütün bu hareketlerden bir av ve bir bomba tayyaresi müstesna olmak üzere, bütün tayyarelerimiz salimen üslerine dönmüşlerdir.

Cenubî Afrika tayyarelerinin harekâtı

Nairobi 5 (a.a.) — Dün neşredilen resmî bir tebliğde Cenubî Afrikalı hava kuvvetlerinin yerde tahrib ettikleri İtalyan tayyareleri hakkında şu tafsilât verilmetkedir:

Cenubî Afrika hava kuvvetlerine mensub avcı tayyareleri 2 şubatta Maduda bir Caproni bombardıman tayyaresi tahrib etmişlerdir. Yerde bulunan Caproni tamamile yanmıştır.

3 şubatta Cenub Afrikası bombardıman tayyareleri avcı tayyarelerinin refakatinde pike hücumlar yaparak Gobwin tayyare meydanını bombalamışlar ve mitralyöz ateşine tutmuşlardır.

Avcı tayayreleri yerde bulunan düşman tayyarelerine mitralyöz ateşi açmışlar bu sırada bombardıman tayyareleri de birçok büyük çapta bombalar ve yangın bombaları atmışlardır. 79 tipinde 3 Savoia, bir Caproni ve bir Cr - 42 tayyaresi tahrib edilmiştir. Tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüşlerdir.

Bingazi istikametindeki harekât

Kahire 5 (a.a.) — Reuter ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Derneden garba doğru ilerlemekte bulunan İngiliz imparatorluk kuvvetleri Sirene limanını zaptetmişlerdir. Bu suretle İngiliz kuvvetleri Bingaziye 210 kilometre yaklaşmış bulunuyorlar. İngiliz ileri kıtaatının Sirene'nin garbında daha ileriye de vardıkları zannedilmektedir.

İngiliz hava kuvvetleri tarafından neşredilen tebliğ de Sirenenin garbındaki yol boyunca ricat etmekte olan düşman kıtaatının İngiliz tayyareleri tarafından bombardıman edildiklerini bildirmiştir.

Kahiredeki İngiliz umumî karargâhına gelen ve Sirenenin zaptını bildiren kısa telgrafta İtalyanların burada büyük bir mukavemet gösterip göstermedikleri yazılı değildir. Umumiyet itibarile İngiliz tazyikı artınca, İtalyanların son dakikaya kadar dümdar muharebeleri verdikleri tahmin edilmektedir.

Mısırı istilâ etmeğe kalktığı zaman Mareşal Graziani, Sireneyi karargâh ittihaz etmişti.

İtalyanların Habeşistanda yaptıkları zulümler

Nairobi 5 (a.a.) — Yiyecek maddeleri, tüfek ve mühimmat almak üzere Kenyaya gelmekte olan ve miktarı gittikçe artan Habeş memur ve vatanperverlerinin ifadelerine göre Habeşistanda tethiş usulü tatbik edilmektedir. Bunlar, İtalyan makamları tarafından salâhiyetle başıboş bırakılan gayrimuntazam İtalyan kıt'alarının köylüleri katil ve hayvanatı gaspettiklerini söylüyorlar. Yerli çeteler ve yerli gayrimuntazam kıt'alar ise şu fikirle hareket etmektedirler:

Mademki İtalyanlar mağlûb olacaktır ellerinde imkân varken yağma etmeliyiz.

İngiliz başkumandanı Eritre'de

Kahire 5 (a.a.) — İngiliz Başkumandanı General Wavell, tayyare ile Eritre cephesine yaptığı teftiş seyahatinden Kahireye dönmüştür. General Wavell, Eritre cephesindeki teftiş seyahati esnasında, orada yapılmakta olan harekâtın bir kısmını takib etmiştir.

YUGOSLAVYA

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

madan evvel Almanya, Bulgaristanın mihver paktını imza etmesini istemektedir.»

Bulgaristanda vaziyet

Bir çok sivil Almanın geldiği teyid ediliyor

ANKARA

Radyo Gazetesi

«Bulgaristanın mihvere iltihakını ve Bulgar topraklarından Alman askerlerinin geçmesine müsaade temin maksadile Alman tazyikının arttığı haber veriliyor. Londra radyosu vatansever Bulgarların müessif misalleri gözlerinin önünde olduğu bir sırada bu gibi telkinlere kapılmıyacakları ümidini izhar etmiş ve İngilterenin Bulgaristan hâdiselerini yakın alâka ile takib etmekte olduğunu bildirmiştir.

Ayrı bir haber, Bulgaristanın içinde de bir kaynaşma vuku bulmakta olduğu bildirilmektedir.»

Reuter'in verdiği tafsilât

Londra 5 (a.a.) — Reuter: Londranın salâhiyettar mahfilleri Bulgaristanın bugünkü mücadelede bitaraf kalmak niyetinde olduğu kanaatindedirler. Reuter ajansının diplomatik muhabiri, Bulgarların arada sırada istiklâllerini ve bitaraflıklarını muhafaza etmek istediklerini ileri sürdüklerini kaydederek bu beyanata inanmak için hiç sebeb olmadığını yazmaktadır. Bulgarlar, Rumanyanın acı misalini daima gözleri önünde bulundurmakta ve Rumanyanın başına gelen akıbetin kendilerini de tehdid etmekte olduğuna kani bulunmaktadırlar. Bu tehlikeye ancak vaziyetin icab ettirdiği tedbirleri almakla karşı koyabileceklerini pekâlâ biliyorlar. Vaziyeti karşılayabilmek için Bulgarların büyük bir faaliyet sarfetmeleri ve meselâ Almanların memleketlerine nüfuzunu önlemeğe matuf tedbirler alması lâzımdır. Filhakika Almanların büyük mikyasta Bulgaristana nüfuz ettiklerine ve bir çoklarının daha şimdiden seyyah sıfatile memlekete girmiş olduklarına dair kuvvetli deliller ve emareler vardır.

Sofya 5 (a.a.) — Bulgar ajansı: Başvekil Filof, Ziraat Nazırı Bagriyanof'un siyasî değil, usule aid şahsî sebeblerden dolayı istifa ettiğini söylemiştir.

Meğer Nazır faşist rejimini isteyormuş!

Sofya 5 (a.a.) — Ziraat Nazırı Bagriyanof'un istifası münasebetile sabık nazırın Almanyayı ve İtalyayı ziyaret ettiği ve Hitler'le ve Munssolini ile görüştüğü hatırlatılmaktadır. Bulgaristana avdetinden sonra Bagriyanof millî mecliste bir nutuk söyliyerek millî iktısadiyatın faşist prensiplere göre ıslah edilmesini istemiştir.

Dün matbuata beyanatta bulunan Bagriyanof tekliflerinin kabine tarafından reddedilmesi üzerine istifa ettiğini bildirmiştir.

Bagriyanof'un çekilmesi Bulgaristanda heyecan doğurmuştur.

Örfî İdare mahkemesi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

hemen hepsinin lokanta müstecir ve müstahdemleri tarafından müşteriye karşı ika edildiği neticesine varılarak lokantanın kapatıldığı ve faillerinin de Örfî İdare mahkemesine tevdi olundukları ve bundan böyle bu gibi diğer yerlerde bu kabil hâdiselerin zuhurundan müşteriler tarafından ika edilmiş olsa dahi müsebbibleri hakkında ayni suretle Örfî İdare kanunu ahkâmına tevfikan muamele yapılmasının kararlaştırıldığı anlaşılmıştır.

Binaenaleyh müessese sahiblerile halkın bu hususa çok dikkatli, müteyakkız ve hassas ve tedbirli bulunarak emniyet, asayiş ve inzibatı mahalliyi ihlâl edici bu gibi hallerden tevakki eylemeleri icab etmektedir.

Belediye Sular İdaresinden:

İdaremiz servisleri için bu sene tedariki muktezi 103 kalem matbu evrak 2135 lirada talibi uhdesindedir. Nümuneleri Taksimde Sıraservilerdeki İdare merkezinde Levazım Servisinde mevcud olan bu evrakı daha aşağı fiatla vermek istiyenlerin 12/2/941 çarşamba günü saat 16 ya kadar fiatlarını birer mektubla İdare merkezinde Muamelât Şefliğine bildirmeleri. (858)

Günün Bulmacası

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2						■			
3						■			
4		■							■
5					■			■	
6				■			■		
7			■						
8	■							■	
9				■	■				

Soldan sağa:

1 — Eşkiyalık. 2 — İşaretler (cemi), cefa. 3 — Kimyanın eski adı, şahıs. 4 — Ateşte kavrulmak. 5 — Tekdir, güzel san'at. 6 — İsim, zamanın kısımlarından, bir renk. 7 — Bir emir, giydiklerimizden. 8 — İçine sığmak. 9 — Büyükçe, İstanbulun bir nahiyesi.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Tedavi evi. 2 — Bir erkek ismi, gramerde bir bahis. 3 — İnsan eti yiyen, nota. 4 — Memleket, yediklerimizden. 5 — Ümid eden, birdenbire. 6 — Bir cins tıkaç. 7 — Bir çeşid kundura derisi, bir cins kumaş. 8 — Irak, hicab. 9 — Binanın kısımlarından, mezru.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	D	E	N	E	M	E	K	■	M
2	A	D	A	L	E	T	■	K	A
3	V	E	C	İ	Z	E	L	E	R
4	E	B	İ	H	■	G	E	M	İ
5	T	İ	■	■	P	İ	Y	A	Z
6	İ	Y	İ	L	İ	K	■	N	■
7	Y	A	K	A	R	I	Ş	■	H
8	E	T	İ	L	İ	S	A	K	İ
9	■	■	Z	E	■	A	P	İ	S

Soğuk algınlıkları her türlü hastalıklara yol açabilir. Fakat bir kaşe

GRİPİN

Muhtemel rahatsızlıkların hepsini önlediği gibi nezle, grip, bronşiti de kısa bir zamanda izale eder. Harareti süratle düşürür.

Grip ağrılarının amansız düşmanıdır. Diş, baş, sinir, adale, romatizma, mafsal evcaında kat'iyetle tesir gösterir ve günde üç taneye kadar emniyetle almalıdır.

Lüzumunda 3 aded alınır. Taklidlerinden sakınınız ve her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Doktor
A. EMANUELİDİ

Sirkecideki muayenehanesinin istimlâki dolayısile ayni sırada Merkez Lokantası üzerine nakletmiştir.

Açık muhabere

Son mektubunu Bostacıdan aldığım arkadaşım Memduhun halen nerede olduğunu bilmediğimden sıhhatini merak etmekteyim. Bu satırları okuduğu takdirde bir mektubla adres ve sıhhatini bildirmesini rica ederim.

N. Brensan

Satılık RADYO

Körting 1938 modeli on bir lâmba çift hoparlör, orta, uzun ve iki kısa dalgalı, pek az kullanılmış.

Müracaat: Ayaspaşa Hariciye Konağı sokağı Jujun apartımanı, daire 12.

TOKATLIYAN OTELİ

Bugün: Meşhur

L'ANTOS

MACAR Orkestrası Seanslarına başlıyor.

Çıgan ve Salon Cazı ve Müziği

Saat 22,30 dan sonra

DEĞİŞİK MÜZİK

Omega, Lonjin ve Arlon

Saatlerinin her nev'i

Taksitle satılır.

Büyük Postane karşısında Yeni Valide Hanı 49.

Acele Satılık Hane

Paşabahçe Reşadiye mahallesi Şekerpare sokakta 5 No.lı hane acele satılıktır. 4 odalı. bahçeli ve kuyuludur. Müracaat gazetemiz idarehanesinde C.

DOKTOR HORHORUNİ

Eminönü Nimet Abla gişesi karşısındaki muayenehanesinde her gün akşama kadar hastalarını tedavi eder. Telefon: 24131.

Sahib ve Başmuharriri: **YUNUS NADİ**
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**

Cumhuriyet Matbaası

OKUL ve AİLE ANSİKLOPEDİSİ

Her ailenin, her okulun kitab dolabında bulunacak en mühim eserdir. Hayat bilgisine ve ilimlere dair bir çocuğun sorabileceği her sualin cevabı bu eserde yazılıdır. 500 büyük sahifeye yakın ve nefis cildli olarak 250 kuruştur.

EV KADINI BİLGİLERİ

Bir ev kadınının bilmesi lâzım olan her şey bu kitabda toplanmıştır. İçinde 500 resim vardır. Mes'ud olmak istiyen her aile bir tane edinmelidir. Yazan: CAVAD YÜCESOY. Tanesi cildli olarak 100 kuruştur.

SESSİZ KADIN MEYHANESİ

Macera ve polis romanları serisinin birinci kitabını teşkil eden bu eser en meşhur İngiliz Polis hafiyesi Sekston Bleyk'in maceralarındandır. 20 kuruştur.

Şarktan-Garbdan seçme eserler

Ahmed Halid Kitabevi, bu başlık altında bir tercüme külliyatı hazırlamıştır. Her cildi 50 kuruş olup 15 günde bir kitab çıkacaktır. Şimdiye kadar çıkanlar:

ADSIZ KÖŞK

Fransız muharriri: Alain Fournier. Tercüme eden: NURULLAH ATAÇ

VESTA RAHİBESİ

Macar muharriri Lazar İstvan, Tercüme eden: NECMİ SEREN.

BALIK TUTAN KEDİ SOKAĞI

Macar kadın muharriri: Földes Jolan. Tercüme eden: NASUHİ BAYDAR

KIZIM ve AŞKİM

Macar kadın muharriri: Nikloşi İlona. Tercüme eden: NECMİ SEREN.

AHMED HALİD KİTABEVİ

Kilis Gürmük Muhafaza Taburu Satın alma Komisyonu Başkanlığından:

Cinsi	Miktarı kilo	Muhammen bedeli L.	Muvakkat teminatı	EKSİTMENİN Tarihi	Günü	Saati	Nev'i
Benzin	13500 / 20000	6000	450	26/2/941	Çarşamba	15	Kapalı zarf

1 — Tabur ihtiyacı için yukarıda yazılı bir kalem benzin eksiltmeye konulmuştur.

2 — Şartnamesi Komisyondadır. Görüle ve alınabilir.

3 — Eksiltme Tabur Karargâhında Satınalma Komisyonu dairesinde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için muvakkat teminat makbuzunu, Ticaret Odası vesikasını, teklif mektublarını havi kapalı zarflarını eksiltme saatinden bir saat evvel eksiksiz olarak Komisyon Başkanlığına vermiş olmaları ve eksiltme saatinde de Komisyonda hazır bulunmaları ilân olunur. (857)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Beher bini Haydarpaşada mavnada veya Haydarpaşa - Pendik arasındaki bir istasyonda gösterilecek yerde teslim şartile 22 lira muhammen bedelinde «100,000» yüz bin tuğla açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Eksiltme 21/2/941 tarihine musadif cuma günü saat 11 de Haydarpaşada İşletme binasında yapılacaktır. Muvakkat teminat 165 liradır. Bu hususa aid şartname 1 inci İşletme Müdürlüğünden parasız olarak alınabilir. (854)

1/3/941 tarihinden itibaren bira naklinde kullanılan ambalâjların boş olarak mahreçlerine iadesinde meccanen nakledilmeleri için verilmekte olan iade pusulalarının iki aylık mer'iyet müddetleri dört aya çıkarılmıştır.

Bu münasebetle tadil edilen bira tarifesi hakkında fazla tafsilât için istasyonlara müracaat edilebilir. «605» (832)

Samsun Belediye Riyasetinden:

Şehrimizde mevcud elektrik santralının takviyesi için 320 - 290 efektif beygir kuvvetinde bir lokomobil için bir ay müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulduğu halde talib zuhur etmediğinden eksiltme müddeti 2 ay temdid edilmesine karar verilmiştir.

1 — Muhammen bedel «62800» liradır.

2 — Muvakkat teminat «4390» liradır.

3 — Alınacak lokomobil müteahhidi tarafından hususî taksa suretile tedarik edilecektir.

4 — Bu işe aid evrak ve saireyi görmek istiyenler ve ayrıca malûmat almak istiyenler tahriren veya şifahen Samsun Belediyesi Elektrik, Su İşletme Müdürlüğüne müracaat etmelidirler.

5 — İhaleye aid evrak 304 kuruş mukabilinde Samsun Belediye Elektrik dairesinden temin edilebilir.

50 kuruş posta ücreti gönderildiği takdirde isteklilerin adreslerine de yollanabilir.

6 — İhale 2490 sayılı kanun hükümlerine göre ve 27/3/941 perşembe günü saat 15 te Samsun Belediyesi Daimî Encümeni huzurunda kapalı zarf usulüedir. (754)

Umumî Heyet Toplantısına Davet

TÜRK ZİRAAT MÜHENDİSLERİ BİRLİĞİ REİSLİĞİNDEN:

Türk Ziraat Mühendisleri birliği umumî heyet toplantısı şubat ayının sekizinci cumartesi günü saat 15 te Ankara Halkevi büyük salonunda yapılacaktır.

RUZNAME:

1 — Umumî heyet toplantısı için bir reis ve iki kâtib seçilmesi.
2 — İdare heyeti icraat raporunun okunması ve kabulü.
3 — Murakabe heyeti raporunun okunması ve idare heyetinin ibrası.
4 — İdare heyeti aza ve yedeklerinin seçilmesi.
5 — Murakabe heyeti ve haysiyet divanı azalarının seçilmesi.
6 — Birlik nizamnamesinin tadili.
7 — Teklif ve dilekler.

Toplantıya, nizamnameye göre Ankarada bulunan azanın teşrifleri rica olunur.

İdare Heyeti

Sipahi Ocağından:

Ocağın 26/1/941 tarihinde toplanması kararlaştırılan senelik kongresi ekseriyet hasıl olmadığından dolayı Ocak nizamnamesinin 23 üncü maddesi mucibince 9/2/941 pazar günü saat 18 e tehir olunmuştur. Azanın mezkûr gün ve saatte teşrifleri rica olunur.

RUZNAME:

1 — **İdare heyeti raporunun okunması.**
2 — **Hesab raporunun okunması ve tasdiki**
3 — **Hesab murakıbları raporunun okunması.**
4 — **1941 senesi bütçesinin kabulü**
5 — **Müddeti biten reis yerine reis intihabı**
6 — **Müddeti biten heyeti idare yerine yeni heyeti idare intihabı.**
7 — **Müddeti biten hesab murakıbları yerine yeni hesab murakıbları intihabı.**
8 — **Müddeti biten haysiyet divanı yerine yeni haysiyet divanı intihabı.**

Seyhan Defterdarlığından:

1 — Hazineye aid Karataş dalyanının balık avlamak hakkile % 12 saydiye resminin 15 şubat 941 tarihinden itibaren üç senelik icar ve iltizamı kapalı zarfla arttırmaya konmuştur.

2 — Senelik icar ve iltizam bedeli muhammeni on bin lira ve üç seneliği ise otuz bin liradır.

3 — Arttırma şubatın 14 üncü cuma günü saat 16 da Seyhan Defterdarlığında müteşekkil komisyonda yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı, muhammen bedelinin % yedi buçuğunu teşkil eden 2250 liradır.

5 — Talib olanların teklif mektublarile teminat mektublarını arttırma ve eksiltme ve ihale kanununun 32 - 35 maddeleri hükümlerine tevfikan arttırma günü olan 14 şubat 1941 cuma günü saat on beşte komisyonda bulundurmaları ve şartnameyi görmek isteyenlerin Adana Millî Emlâk dairesine müracaatleri ilân olunur. (760)

Gayrimenkul Satış İlânı

İstanbul Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

4/2/941 tarihli nüshada ada numarası yanlış intişar etmiş olduğundan aynen tahsis olunur.

Nikoli Balaidisin 22948 hesab numarasile sandığımızdan aldığı (800) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takib üzerine 3202 numaralı kanunun 46 ncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icab eden Babıcaferide Ahıçelebi mahallesinde Taşçılar sokağında kâin eski 218, 968 yeni, 66 kapı, 456 ada, 7 parsel, 69 pafta numaralı 20 metre murabbaı mesahası ve üstünde odası olan kârgir dükkânın sekiz hissede yedi hissesi bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış Tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen (438) lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur.

Birikmiş bütün vergilerle Belediye resimleri ve vakıf icaresi ve taviz bedeli ve tellâliye rüsumu borcluya aiddir. Arttırma şartnamesi 31/1/941 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere sandık hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu malûmat da şartnamede ve takib dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve telâkki olunur. Birinci arttırma 31/3/941 tarihine musadif pazartesi günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icab eden gyrimenkul mükellefiyetile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 15/4/941 tarihine musadif salı günü aynı mahalde ve aynı saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiblerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müspitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından haric kalırlar. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 39/845 dosya numarasile sandığımız hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Dikkat

Emniyet sandığı, sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek isteyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin yüzde 40 ını tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borc vermek suretile kolaylık göstermektedir. (791)

Nafıa Vekâletinden:

18/2/941 salı günü saat 16 da Ankarada Nafıa Vekâleti binası içinde Malzeme Müdürlüğü odasında toplanan Malzeme Eksiltme Komisyonunda «29429» lira muhammen bedelli muhtelif yol inşa malzemesinin kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır. «Fennî şartnamesine göre müstamel olarak da teklifte bulunulabilir.»

Eksiltme şartnamesi ve teferruatı «147» kuruş bedelle Malzeme Müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat «2207» lira «18» kuruştur.

İsteklilerin teklif mektublarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaikle birlikte ayni gün saat 15 e kadar mezkûr Komisyona makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. «535» (707)

TEKTAŞLI AKAR SU KOLYE

Kıymetli akar su tektaşlı bir kolye Sandal Bedesteninde teşhir edilmektedir. 13 Şubat 1941 perşembe günü satılacaktır.

Yalova Kaplıcaları İşletme Müdürlüğünden:

1 — Yalova Kaplıcalarında elektrik santrali binasında bulunan Macar L. Lang fabrikası mamulâtından henüz monte edilmemiş 225 beygir kuvvetinde yeni bir lokomobilin satış muamelesi evvelce ilân edilen günde icra edilmemiş olduğundan bu satış 14 şubat 941 cuma günü saat 15 te açık arttırma ile İstanbul Sahil Sıhhiye Müdüriyetinin Galata Merkez binasındaki Kaplıcalar İşletme Müdürlüğü İstanbul Bürosunda yapılacaktır.

2 — Makineyi görmek ve daha fazla malûmat almak istiyenler Yalova Kaplıcaları İşletme Müdürlüğüne müracaat edebilirler.

3 — Satılacak lokomobil ve teferrüatı liste halinde tesbit edilmiştir. Teslimat bu listeye nazaran icra edilecektir.

4 — Makinenin Kaplıcalardan nakliyesi, nakil vasıtası masrafı, tahmil ve tahliye masrafı, hamal parası, nakil için ihtiyar edilecek bilcümle masrafla mahallinde yaptırılacak montaj alıcıya aiddir.

5 — Muhammen bedel (25,000) lira olup ihaleyi müteakib bedeli ihale üzerinden % 15 nisbetinde kat'î teminat verilecektir. (837)

Kabataş Erkek Lisesi Satıalma Komisyonu Başkanlığından:

Cinsi	Evsafı	Miktarı	Fiatı	Tutarı	İlk T.	Eksiltme G.	S.
Portakal	100 lük	10000	2,5	250 L.	18.75	17/2/941	2,30
»	80 lik	15000	3,5	525	39,38	»	»
Mandalina		15000	2,5	375	28,12	»	»
Kuru üzüm çekirdeksiz		1000 K.	13	330	24,75	17/2/941	2,45
Kuru kaysı çekirdekli		1000	75	750	56,25	»	»
Erik Bosna malı		1000	40	400	30	»	»
Kuru incir süzme		500	25	125	9,38	»	»
Ceviz içi		750	45	337,5	25,33	»	»
Fındıkiçi kavrulmuş		500	55	275	20,63	»	»
Çam fıstık		50	90	45	3,38	»	»
Tahin helvası sırf şekerden		2000	50	1000	75	17/2/941	15
Tahin		800	50	400	30	»	»

Okulumuzun mayıs 941 nihayetine kadar ihtiyacı olan yukarıda cins ve miktarları yazılı yiyecekler ayrı ayrı açık eksiltmeye konmuştur. Eksiltme 17/2/941 pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Beyoğlu İstiklâl caddesinde İstanbul Liseler Muhasebeciliğinde toplanan Okul Satınalma Komisyonunda yapılacaktır. İlk teminat miktarları hizalarında yazılıdır. Şartnameler Okul İdaresinden görülebilir. İsteklilerin ilk teminat makbuzlarile Komisyona müracaatleri. (741)

Eskişehir Belediyesinden:

İki yüz on lira aylıklı su mühendisliğimiz açıktır. Taliblerin evrakı müsbitelerile müracaatleri. (852)

Ustabaşı ve işçi alınacaktır

Türkiye Demir ve Çelik Fabrikaları Müessesesi Müdürlüğünden:

Müessesemiz için aşağıda miktar ve san'atları yazılı ustabaşı ve işçiler alınacaktır

Miktarı	San'ati
1	Haddehane umumî ustabaşısı
1	Makine ustabaşısı (hadde işlerinden anlayanlar tercih edilecektir.)
1	Tamirat ustabaşısı
1	Elektrik işçileri ustabaşısı
16	Birinci sınıf elektrikçi
3	Hadde postabaşısı
7	Hadde ustası
6	Hadde alma tezgâhları ustası
6	Hadde torna ustası (birinci sınıf tornacı olabilir.)
27	Tesviyeci
2	Oksijen kaynakçısı
1	Elektrik kaynakçısı
5	Elektrik vinççisi
7	Dizel ve buhar makineleri makinisti
1	Benzol ustası (taktir işlerinden anlaması lâzımdır.)
1	Frezeci
1	Borucu
5	Lokomotif makinisti (Devlet Demiryollarında çalışmış olmak ve makinistlik vesikasını haiz bulunmak)
7	Buhar vinci makinisti (Gemilerde veya seyyar vinçlerde çalışmış olmak ve makinistlik vesikasını haiz bulunmak)
6	Lokomotif ateşçisi (ateşçi vesikasını haiz bulunmak)
2	Lokomotif tamircisi

ARANILAN EVSAF:

1 — Askerliğini yapmış bulunmak.
2 — Uzun zaman fabrikalarda mesleklerile alâkalı işlerde çalışmış olmak.
3 — Ustabaşıların San'at mektebi mezunu olmaları şarttır.

İşçilerden San'at mektebi mezunu olanlar tercih edilecektir.

VERİLECEK ÜCRET:

Karabükte Müessesede yapılacak imtihanda gösterecekleri liyakate göre ustabaşılara 100 ilâ 170 liraya kadar aylık ücret ve işçilere de 200 kuruştan 500 kuruşa kadar yevmiye verilecektir.

Taliblerin 25/2/941 tarihine kadar bonservis ve polis hüsnühal şehadetnamesile Karabükte Müessese Müdürlüğüne müracaatleri.

Aziz yurd topraklarımızın mahsulâtını memleket yavrularına en mükemmel bir tarzda gıda kaynağına çeviren

ÇAPAMARKA

ve onunla beslenen bir yavru...

Yavrularınızı mutlâk ÇAPAMARKA müstahzar[...] besleyiniz. En müşkülpesendleri dahi yegâne tatmin eden ve bu [...] hayatını vakfeden bir Türk eseridir. Ancak bilgile yetiştirilen [...] varlığın verim kudreti nisbetinde daima yüksek netice verir. İ[...] sebebledir ki doktorunuzun her bünyeye göre ölçülü vesayasını [...] ihmal etmeyiniz. Israrla:

ÇAPAMARKA

MÜSTAHZARATINI İSTEYİNİZ

HER YERDE VARDIR.

Üniversite Rektörlüğünden:

Ceza hukuku, medenî hukuk, devletler umumî hukuku, devletler hukuku, umumî felsefe ve mantık, Türk edebiyatı tarihi, Alman filolojisi, iktısad ve iktısad teorisi, maliye ve maliye kanunları, iktısad ve iktısad[...] ler tarihi, anatomi, hayatî ve tıbbî kimya doçentlikleri açıktır. Namzed[...] san cumartesi günü yabancı dil imtihanı ve 15 nisanda esas imtihan[...] tır. Doçentlik imtihan talimatı hükmünce tezlerin 5 nisanda verilmiş [...] zımdır. İsteklilerin sıhhat raporu, 5 fotograf, nüfus tezkeresi ve ilmî [...] gösteren fişlerile (fişler Tedris İşleri kaleminden istenecektir) 27 mar[...] rihine kadar Rektörlüğe müracaatleri.

Edirne Belediye Riyasetind[en:]

	Elbise takım	Muhammen Lira
Zabıta memurları için	10	28
İtfaiye efradı için	17	15
Odacılar için	10	16
Tanzifat amelesi için	36	6

Belediye memur ve müstahdemleri için yaptırılacak yukarıda mi[...] elbiseler 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur. Talibler nümune[...] nameleri Belediye dairesinde görebilirler. İhale 14/2/941 tarihine mu[...] günü saat 15 te Belediye Encümeninde yapılacaktır. Taliblerin teminat[...] yatırarak o gün ve saatte encümene müracaat eylemeleri ilân olunur.

Giresun Orman Koruma Satınalma Komisyonu[ndan:]

1 — Giresun Orman Koruma eratı ihtiyacı için 70,000 kilo Sa[...] nevi unun kapalı zarf usulile ihalesi 13/2/941 perşembe günü saat 1[...] sunda Komutanlık binasındaki Satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 14,000 lira ve muvakkat teminatı 1,050 [...] sunda Orman Koruma Satınalma Komisyonu binasında yapılacaktır.

4 — İsteklilerin şartnamesinde yazılı vesikalarla beraber teklif m[...] ihale saatinden bir saat evveline kadar Komisyona vermeleri ilân ol[unur.]

3600 aded elektrik saya[cı] satın alınacaktır

Ankara Elektrik T. A. Şirketind[en:]

14826 sayılı ölçüler nizamnamesi hükümlerine uygun ve ilk m[...] leri şirketimiz laboratuarında yapılmak şartile 3600 aded, 10 amper, [...] 50 periyotluk, bir safhalı mütenasib elektrik sayacı satın alınaca[...] sayacların intihabında şirketimiz yalnız fiatı esas ittihaz etmeyip [...] fennî evsafı da gözönünde bulunduracaktır.

Bu sayacları satmak isteyenlerin, sayacları hakkındaki fennî [...] teslim müddetini bildiren teklif mektublarını 1/3/941 tarihine ka[...] ket müdürlüğüne göndermeleri ilân olunur.

Zonguldak Müstakil J. Tabur Komut[anlığı] Satınalma Komisyonu[ndan:]

Erzakın cinsi	Kilo	Muhammen bedeli L. K.	Teminat bedeli L. K.	Eksiltmeye konulduğu gün	İhale gün[ü]
Ekmeklik un veya kadroya göre hazır ekmek	120000	30000	2250	22/1/941	14/2/941 günü kapalı zarf usul[...]
Sığır eti	40000	10000	750	»	» saat 15
Bulgur	20000	3000	225	»	12/2/941 saat eksiltme
Sadeyağ	3500	4900	367,5	»	»
Kuru fasulye	10000	2000	150	»	»
Pirinc	7000	2380	178,5	»	»
Sabun	2500	1125	85	»	»
İaşe tuzu	5000	300	23	»	»
İaşe odunu	150000	1500	112,5	»	»
Teshin odunu	60000	600	45	»	»
Gaz yağı	1000	230	20	»	»
Toz şeker	2500	950	72	»	»
Çay	30	180	13,5	»	»
Kuru soğan	1500	105	8	»	»
Kuru üzüm	2500	800	60	»	»
Patates	2000	140	10,5	»	»
Nohud	3000	450	34	»	»
Mercimek	2500	375	29	»	»
Zeytinyağı	500	350	27	»	»

1 — Safranbolu J. Okul taburunun 941 eylûl sonuna kadar ihtiyacı [...] alınacak yukarıda cins ve miktarları yazılı on dokuz kalem erzak [...] Vilâyet J. Müstakil Tabur Komutanlığında müteşekkil Komisyonca 22/1/941 [...] lemecinden itibaren yirmi gün müddetle eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltmeye konulan erzakın muhammen bedelleri ve teminat[...] larile ihale gün ve saatleri yukarıda her cins erzakın hizasında yazılıdır.

3 — Şeraiti anlamak istiyen istekliler hergün Komisyona müracaat [...] lirler. Şartnameler bedelsiz verilir.

4 — İstekliler Ticaret Odasınca musaddak vesikalarını Komisyona [...] meğe mecburdur.

5 — Açık eksiltmeye istekli bulunanlar kanunî teminatlarile tayin [...] gün ve saatte Zonguldak Vilâyet J. Müstakil Tabur Komutanlığında mü[...] Komisyona müracaatleri, kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan erzak için [...] mektublarının tayin edilen gün ve saatten bir saat önce Komisyona ve[...] ilân olunur.

Yozgad Memleket Hastanesi Baştabibliğinden:

1 — Ameliyathanede çalışmış ve yetiştirilmiş bir hastabakıcı ile bir [...] laboratuarında çalışacak bir laborantin alınacaktır. Her ikisinin de bu [...] lerde çalışmış olması şarttır. Ücretleri ellişer liradır.

2 — Hastanemizde 40 lira ücretli bir aşçıbaşılık açıktır. Mutfakta ve [...] bir ikinci aşçı ve bir de bulaşıkçı vardır. Taliblerin bonservis ve [...] kâğıdlarile hastanemize istida ile müracaatleri ilân olunur.